…ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

…урят-Монголой …ҮНЭН

…СС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 267 (8174)
НОЯБРИИН 15
ЧЕТВЕРГ
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

…луб, культбазануудые олоор бария

…рад зоной үдэрһөө үдэр бү…ургажа байгаа культурна …н ажаһуудалай эрилтэ…дые хүсэд дүүрэнээр ханга… тулада, хүдөө нютагуудта …нөөр эрхилэгдэжэ байгаа …льтурно - гэгээрэлэй эмхи …гаануудай барилгые эрид …гэдхэхэ гээшэ ехэхэн удха…артай. Мүнөө манай рес…лика дотор олон тоото клу…д, улаан булангууд, культ…анууд баригдажа байна. …хан Ториин аймагай центр… Культурын шэнэ байшан ба…дажа ашаглалгада оруу…даа. Мүн Байкало-Куда…… аймагай Ленинэй нэрэм…э колхозой гэшүүд уужам …уул шэнэ клуб соогоо Ок…бриин һайндэрые угтаба.

…Үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхи… сасуулбал, 1956 ондо куль…рно - гэгээрэлэй нилээд олон …хи зургаанууд баригдаһан …йха юм. Энэ жэлэй түрүү…… хахадта манай республи…… колхозуудта гуша гаран …нэ клуб, улаан булан, …льтбаза баригдаа. Мүн кол…нигуудай ажаһууха мянга …хуу байрын шэнэ гэрнүүд …аглалгада үгтэһөөр байна.

…Гэхэ зуура, юрэнхы дээрэнь …жа үзэхэдэ культурно - гэ…рэлэй эмхи зургаануудай …рилга үшөөл хангалтагүй…р ябуулагдажа байна. За…м барилганууд дан нобшоор… …дэнэ, хэдэн жэл соо унжа…руулагдана. Мүнөө зарим …дөө нютагуудаар ябахада …хонь бодхоогдоһон аад, …ой, хушалтагүй, үүдэ урхэнь, …до, пеэшэнь хэгдээгүй …убууд, улаан булангууд али …н харагдадаг.

Мүн зарим колхозуудай хү…лбэрилэгшэд элдэб шалта…нуудые урдаа барьяад куль…рно - гэгээрэлэй эмхи зур…ануудай барилга гэхэдэ …дэлмэриин хүсэншье, мори …ашье үсөөнтэйбди, тухам…й болоногүй» гэжэ һуудаг. …ээл иимэ шалтагаанһаа бо…жо Бичурын, Заиграйн ба …ад зарим аймагуудай олон… колхозууд культурно-гэгээ…лэй эмхи зургаануудай ба…гые ехээр унжагайруулна. …э жэлдэ түсэбөөр хараалаг…анай ёһоор Бичурын ай…гта культурно - гэгээрэлэй … барилга эрхилэгдэхэ ёһотой …игаа. Мүнөө тус аймагай …лхозуудта иимэ барилгануу…й оройдоол гурбаниинь ба…гдажа байна. Заиграйн ай…гта энэ жэлэй хугасаа соо …бан клуб, үхибүүдэй зургаан …и баригдаха байһан юм.

Зүгөөр, эндэ миин лэ нэгэ клуб, нэгэ ясли баригдажа байна. Мүн бусадшье зарим аймагуудай колхозуудта иимэ баримтанууд бии.

Нютагуудтахи партийна, советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд культурно - гэгээрэлэй эмхи зургаануудые барилга түргэдхэхэ, саг соонь бэлэн болгохо хэрэгтэ анхаралаа тон багаар хандуулна. Энэ хүдэлмэри тушаа асуудал аймсоведэй болон сомоной Соведүүдэй зүблөө, сессинүүд дээрэ хэлсэгдэнэгүй. Нютагай эдэбхитэдэй, комсомолецууд болон залуушуулай үүсхэл оролдолгые, хүсэл эрмэлзэлгые зүбөөр элсүүлбэл, энэ шухала хүдэлмэри нилээд урагшатайгаар ябуулагдаха байгаа. Зүгөөр энэшье талаар партийна, комсомольско организацинууд эдэбхи үүсхэл гарганагүй, барилгын модо шулуу бэлэдхэхэ талаар воскресинүүдые үнгэргэнэгүй.

Мүнөө культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай, ажаһуудалай болон гэр байрын элдэб барилгануудта олон хүдэлмэришэдые табихада, барилгын материалнуудые ехээр бэлэдхэхэдэ эгээл таатай зохид үе байна бшуу. Гэбэшье, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэнэгүй. Илангаяа, комплексно бригада малай фермэ бүхэндэ культбазануудые барижа, тэндэ гэгээрэл болбосоролой хүдэлмэрие үргэнөөр ябуулха хэрэгтэ анхарал багаар табигдана.

Малай үбэлжэлгын харюусалгатай үеын эхилээд байхада, хүдөөгэй арад зоной дунда культурно - гэгээрэлэй, ниитэполитическэ хүдэлмэри ажабайдалтай нягта холбоотойгоор, удха түгэлдэрөөр саг үргэлжэ ябуулха гээшэ ехэхэн удхашанартай байна. Тиимын тула культурын эмхи-гуламтанууд болохо клубууд, улаан булангууд, культбазануудай барилгые эрид түргэдхэхэ, тэндэ культурно - гэгээрэлэй хүдэлмэрие һайжаруулха шухала.

Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна эхин организацинууд культурна эмхи зургаануудай барилгые эрид түргэдхэхын тулада дары хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Хүдөө нютаг, тосхон бүхэнии клубтай, фермэ, бригада бүхэнии культбазатай болгое!

КПСС-эй ОБКОМДО, БМАССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Һү һаалгын муугаар ябажа байһан, 12 мянган тонно һү тушааха уялгын хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байһан тухай

Республикын колхозууд болон совхозуудта октябрь һара соо, саашадаа ноябрь һарын түрүүшын арбан хоногто һү һаалга эрид доошолбо гэжэ КПСС-эй обком болон БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэнэ. Үбэлэй үедэ һү һаалгые 2—2,5 дахин дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго холо дүүргэгдэнэгүй. Түсэбөөрөө, мүн 12 мянган тонно тушааха тухай уялгаараа гүрэндэ һү тушаалга эрид доошолбо.

Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, һүүлэй үедэ КПСС-эй олохон айкомууд болон аймгүйсэдкомууд һаалиин фермэнүүдтэ анхаралаа багаар табидаг болоо. Сентябрь һара соо Мухаршэбэрэй аймагта үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 109 килограмм һүн һаагдаһан һаа, октябрь соо 61 килограммда орошоо. Энэ аймагай Суулгын, Хонхолойн МТС-үүдэй харьяата колхозууд һү һаалгаяа илангаяа ехээр доошолуулһан байна.

Ноябриин түрүүшын 5 хоног соо Бичурын аймагай Молотовой, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд урда табан хоногойхидо орходоо 100 гаран килограмм һү багаар һааба.

Энэ жэлдэ октябрь һара соо Хэжэнгын, Хориин аймагуудай колхозууд нёдондоной энэ һарынхида орходоо һурагтгүй бага һү һаагаа.

Малай үбэлжэлгын түрүүшын үдэрнүүдһээ һү һаалгын доошолжо байһанай шалтагаан юуб гэхэдэ, малажалай фермэнүүд зоотехническэ талаараа муугаар хангагдана, олохон партийна организацинууд малшадай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэрие тон муугаар ябуулна.

Бичурын, Сэлэнгын, Хэжэнгын, Хориин аймагуудай хэдэ хэдэн колхозууд малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые тоонгүй, энэ шухала хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандаһанай гэмээр һаалиин үнеэд мүнөө болотор зунайнгаа хашаанууд соо хонуулагдаад, үглөө үдэшэниинь газаа хүйтэндэ һаагдана. Олохон колхозуудта һаалиин үнеэд мүнөө болотор тус тустаа нормогүйгөөр эдеэлүүлэгдэжэ байһан зандаа, тэдээндэ силос болон бусад тэжээлнүүд үгтэжэ үшөө захалаагүй байһаар.

Үбэлжэлгын үедэ үнеэдэй һү үгэлтые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлээ һуларуулһанай гэмээр хэдэ хэдэн аймагууд, республика бүхыдөө гүрэндэ түсэбһөө гадуур һү тушааха уялгаяа тон муугаар дүүргэжэ байна. Энэ ушар хадаа уялгаяа һаял 22-һоо 34 процент хүрэтэр дүүргэжэ байһан Зэдын, Кяхтын, Ториин, Бичурын аймагуудта тон түрүүн хамаадана. Мүн тэрэшэлэн абаһан уялгаяа бэелүүлжэ үшөө захалаадүй Сэлэнгын аймагай колхозуудта хамаадаха зэргэтэй.

КПСС-эй олохон айкомууд, аймгүйсэдкомууд, Финанснуудай министерство, Бурмонкоопсоюз, «Росглавмаслопромой» Бурят-Монголой трест айлнуудһаа һү худалдан абажа бэлдэхэ хүдэлмэрээ һуларуулаа. Тиигэжэ энэ талаар түсэб оройдоол 17,5 процент дүүргэгдэбэ. Энэ хүдэлмэри илангаяа Байкало-Кударын, Бичурын, Яруунын, Заиграйн, Прибайкальска, Мухаршэбэрэй аймагуудта муугаар ябуулагдана.

Гүрэндэ түсэбһөө гадуур һү тушааха уялгын тон хангалтагүйгөөр ябажа байбашье, Кабанскын, Заиграйн, Иволгын болон бусад хэдэн аймагуудай олохон колхозуудта доторой хэрэгсэлдэ ехэ һүн гаргашалагдана.

КПСС-эй обком болон БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ тогтооно:

Республикын колхозууд болон совхозуудта үбэлжэлгын үедэ үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлхэ тухай КПСС-эй обкомой III пленумэй тогтоолые, мүн тэрэшэлэн гүрэндэ түсэбһөө гадуур 12 мянган тонно һү тушааха тухай уялгын дүүргэлтые хангахыень КПСС-эй айкомуудһаа, аймгүйсэдкомуудһаа, Хүдөө ажахын министерствоһээ, Совхозуудай министерствын түлөөлэгшэһөө эрихэ.

Һаамхай үнеэдые дулаан байрада оруулжа, тэдэниие тус тустань нормотойгоор эдеэлүүлхэ ба һаалиин бүхы малые шэмэтэ болон бүдүүн тэжээлээр хангаха, тэдээндэ талха таряанай зүйл нэмэлтэ болгон эдюулэлсэжэ байха тушаа яаралтай хэмжээ абахыень КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые болон МТС-үүдэй, совхозуудай директорнүүдые уялгалха.

Һаалиин бүхы фермэнүүдтэ һаалишан бүхэндэ 10 хоног соо һү һааха даалгабари үгүүлхэ, мүн 10 хоног бүридэ һаалишадта ажалай нэмэлтэ түлбэрие үгүүлжэ байха тушаа КПСС-эй айкомууд болон аймгүйсэдкомуудһаа эрилтэ хэхэ.

Түсэбһөө гадуур һү тушааха уялгын дүүргэгдэтэр доторой элдэб хэрэгсэлдэ һү гаргашалгые, хажуу тээшэнь худалдалгые тон бага болгохо шухала гэжэ тоолохо.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан тугые һү һааха талаар эрхим амжалта туйлаһан аймагуудта һара бүридэ барюулжа байха шухала гэжэ тоолохо.

Энэ жэлэй октябрь һарын дүнгүүдээр Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй обкомой нэгэдэхи зонын дамжуулгын Улаан тугые Прибайкальска аймагта үлөөхэ. Тус аймагай колхозууд энэ жэлэй октябрь һара соо 1955 оной октябрь һарынхида орходоо һү һаалгаяа 60,5 процентээр дээшэлүүлжэ, кварталайнгаа түсэб 45,1 процент дүүргээ. Октябрь соо 1955 оной октябриинхида орходоо һү һаалгаяа 47 процентээр дээшэлүүлжэ, кварталайнгаа түсэбые 30,9 процент дүүргэһэн Зэдын аймагта хоёрдохи зонын дамжуулгын Улаан тугые үлөөхэ.

Хайшан гээд һү һаалгые дээшэлүүлжэ байһан дүршэл тухайнь КПСС-эй айкомуудай нэгэдэхи секретарьнуудай, КПСС-эй айкомуудай МТС-эй зонодохи секретарьнуудай, мүн тэрэшэлэн колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй, МТС-үүдэй директорнүүд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй хөөрэлдөөнүүдые республиканска радиогоор 10 хоног бүридэ дамжуулжа байха гэжэ КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагта даалгаха.

Һү ехээр һаажа, гүрэндэ түсэбһөө гадуур һү тушааха уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байһан түрүү МТС-үүдэй, колхозууд болон совхозуудай, мүн һаалиин үнеэдэй фермэнүүдэй хүдэлмэри тухай газетэнүүдэй хуудаһануудта үргэнөөр харуулжа байха гэжэ республиканска газетэнүүдые— «Бурят-Монгольская правда», «Бурят-Монголой үнэн» газетэнүүдые уялгалха.

Колхозууд болон совхозуудта 10 хоног бүридэ һү һаалгын ямараар ябажа байһан тухай республикын партийна ба советскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй радиогоор хэлэжэ байхые шухала гэжэ тоолохо.

Колхозууд болон совхозуудта һү һааха ба гүрэндэ һү тушааха түсэбэй ямараар дүүргэгдэжэ байһыень үдэр бүри хинан шалгажа байха гэжэ Хүдөө ажахын министерствые, Совхозуудай министерствын республикадахи түлөөлэгшые, КПСС-эй айкомууд болон аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

Һү һаалгын ба гүрэндэ түсэбһөө гадуур һү тушааха уялгын ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай КПСС-эй айкомуудай нэгэдэхи секретарьнуудай, МТС-эй зонодохи секретарьнуудай, аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр болон МТС-үүдэй, совхозуудай директорнүүдэй тоосоое саг үргэлжэ шагнажа байха шухала гэжэ мэдэрхэ.

Коми АССР. Печорско түмэр замай барилга дээрэ рельс табидаг машина хэрэглэгдэдэг болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажалай бүтээсые ехээр дээшэлүүлһэн энэ машина рельс табижа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Уральска автомобильна заводто ашаанай шэнэ машина олоор гаргагдахань

МИАСС, (Челябинска область), ноябриин 13. (ТАСС). Ашаанай шэнэ машина уральска автомобильна заводто олоор гаргагдажа эхилхэнь.

Энэ шэнэ машина урдань гаргагдадаг машинануудта орходоо нарижуулан һайжаруулагдаа. Тэрэнэй ашаар горючи 8—12 процентээр багаар гаргашалагдадаг болохо байна. Моторынь хүсэ ехэтэй боложо, 95 мориной хүсэнтэй тэн болоо. Энэ автомобиль 3,5 тонно ашаа тээхэ юм. Кабинань үбэлэй үедэ дулаасуулагдаха.

Энэ шэнэ машина ороной элдэб газарнуудаар туршагдаха зуураа, 25 мянган километр ябаа.

Уральска завод 1957 ондо ашаанай шэнэ машинануудые олоор бүтээн гаргахань.

Малай тэжээл буйлуулха машина

Хүдөө ажахын машина бүтээлгын Бүхэсоюзна институдай, «Гомсельмашын» конструкторнууд малай тэжээл буйлуулха шэнэ машина зохёогоо. Энэ машина орооһо, жмых, үбһэ, тэрэшэлэн минеральна бусадшье тэжээл буйлуулха байна. Энэ агрегат час соо 200-һаа 1200 килограмм хүрэтэр концентрадуудые жэжэлхэ, буйлуулха аргатай.

Малай тэжээл буйлуулха энэ шэнэ машина томо томо колхозууд болон совхозуудта, МТС-эй дэргэдэ тодхогдохо юм.

(ТАСС).

ТЕЛЕГРАММА

Профессиональна Союзуудай …үхэсоюзна Центральна Соведтэ

Москва.

…глиин, Франциин, тэдэнэрэй ту…шад болохо Израилиин хорото …йгаар манда добтолон ороод …дань бидэнэртэ ахадүү ёһоор …һанайтнай түлөө Египедэй …шадай үмэнэһөө таанадта үнэн …нэй баясхалан хүргэхэ зол ху… байнаб. Дайсанай энэ хорото …гые эб найрамдалда дуратай … дэлхэйн хүн зон ехээр буруу…аа, СССР-эй арад, тэрээнэй …тельство египет арадые дэм… зууралаа, Израилиин туһалам… египет арадай эрхэ сүлөөе үгы …гэһэн империалистнуудай һэ…е буруушааһан байна. Араб…нацануудай, Дунда Зүүн зүгтэ…ронуудай гол дунда оршодог …иль зэргэлээд ажаһуудаг ара…а богоолшолхо зэбсэг болохо …а, тэдэнэрэй шуһа мяхые һо… үгырүүлэн хооһоруулна. Ара…й эрхэ сүлөөе, бэеэ даанхай бай…е үгы хэхын түлөө хорото добтолгын болоод байхада СССР-эй арадуудай, тэрэнэй правительствын бэелүүлжэ байгаа политика, танай һайн дуратанай бидэнэртэй сугтаа тэмсэхээр бэлэн байһан хүсэл, манай арадтай танай ажалшадай һаналаа нэгэдэлгэ, тэрэшэлэн бидэ бүгэдые танай арадуудай хамгаалха гэһэн хүсэл эрмэлзэлгэ — эдэ бүгэдэ хадаа эб найрамдал, бэеэ даанхай байдал бүхы дэлхэй дээрэ тогтоохын түлөө тэмсэлэй түүхэдэ шэнэ үе нээбэ.

Бүхы советскэ хүнүүдтэ талархажа байһыемнай мэдүүлхые гуйнаб. Бидэнэр илаха байхабди, юуб гэхэдэ, бидэнэр үнэн зүб хэрэгэй түлөө тэмсэнэбди, маниие эб найрамдалда дуратай арадууд дэмжэнэ гэжэ найдуулнабди.

ФАТХИ КАМЕЛЬ, Египедэй Республикын Профсоюзуудай Конгрессэй Генеральна секретарь.

КАИР, 1956 оной ноябриин 11.

„Обь“ гэжэ дизель-электроход Антарктида хоёрдохёо гараба

…бь» гэжэ дизель-электроход …ктида хоёрдохёо гараба. Энэ …роход Португалиин дэргэдүүр …, Атлантическа океанаар та…а ябана.

…ирный» гэжэ посёлогто бууха …диции бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэ…шлэе.

Экспедицидэ хабаадагшад сүлөөтэй сагтаа кают-компанидаа орожо, газетэ, журнал уншана, кинофильмнүүдые харана, радио шагнана.

«Обь» гэжэ дизель-электроходой борт. Ноябриин 12.

ТАСС-эй тусхай корр.

Колонизаторнуудай шуһата ябуулгануудые республикын ажалшад эрид шууд буруушаана

☆ ☆ ☆

Эзэрхэг түримхэйшүүл Египедһээ тонилогты!

Египедтэ эсэргүү эзэрхэг түримхэй дайе буруушааһан митинг «Победа» гэдэг олзоборилгын артелиин цех бүхэндэ болобо. Митинг дээрэ үгэ хэлэгшэд хадаа англо-французска ба израильска эзэрхэг түримхэйшүүлэй хорото муухай аашануудые эрид буруушаажа байһан тухайдаа мэдүүлбэ.

— Шуһата дайе болюулха, хариин гүрэнүүдэй сэрэгүүдые Египедэй газар дээрэһээ гаргуулха тухайда Генеральна Ассамблейн онсо сессиин шиидхэбэриин гаргагдабашье, Англи, Франци болон Израиль Египедэй газар дээрэһээ сэрэгүүдээ гарганагүй,—гэжэ артелиин партийна организациин секретарь нүхэр Меранкульева хэлэнэ.—Империалистнуудай энэ муухай аашануудаа болюулхыень эринэбди. Эзэрхэг түримхэйшүүл Египедэй газар дээрэһээ сэрэгүүдээ дары зайсуулха ёһотой!

Хоёрдохи цехын оёдолшодой мастер нүхэр Житненькодэ үгэ үгтэбэ.

—Египет арад хэдэн арбаад жэлдэ колониальна дарлалта доро байһанаа һаяхан лэ эрхэ сүлөөтэй болоһон юм. Харин мүнөө империалистнууд Египедые дахинаа дарлаха, мүлжэхэ зорилготойгоор добтолжо байна. Энэ муухай аашыень бүхы дэлхэйн түрүү хүн түрэлтэн эрид буруушаана, «эрхэ сүлөөдэ дуратай египет арад илагдахагүй» гэжэ мэдүүлнэ. Галзуурһан муухай эзэмдэгшэдэй шунахай дайгаа болюулхыень, ахадүү Египедэй газар дээрэһээ сэрэгүүдээ гаргахыень эринэбди,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Гурбадахи цехые даагша нүхэр Гуревич, оёдолшодой мастер нүхэр Хамаганова болон бусад митинг дээрэ мүн лэ үгэ хэлэһэн байна.

Удаань нэгэн дуугаар баталан абтаһан резолюци соогоо «Победа» артелиин хүдэлмэришэд египет арадай үнэн сэхэ тэмсэлые дэмжээд, эзэрхэг түримхэйшүүлэй сэрэгүүдээ гаргахыень эрибэ. **Т. Бадмаев.**

Зэдын ажалшадай мэдүүлгэ

Эрхэ сүлөөдэ дуратай египет арадта англо-французска империалистнуудай добтолон ороһон харата муухай аашые Зэдын аймагай колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозой хүдэлмэрилэгшэд эрид шууд буруушаана. Египедтэ эсэргүүгээр англо-французска колонизаторнуудай хэһэн эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые буруушаалгын митингнүүд Чапаевай, Кагановичын, Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудта, Үшөөтэйн МТС-тэ болоо.

Үшөөтэйн МТС-тэ болоһон механизаторнуудай митинг дээрэ нүхэд Л. Улепова, Николай Шевелев, агроном Кулик, МТС-эй директор нүхэр Петинов гэгшэд үгэ хэлээ.

— Англо-французска империалистнууд хадаа Египет ороной амгалан тайбан байдалые эбдээд, тэндэхи үхибүүдые, үбгэд, хүгшэдые алажа, хюдажа байна. Хото городуудыень, хүдөө тосхонуудыень галдана, һандаргана. Бидэ—советскэ хүнүүд хадаа англо-французска, израильска сэрэгүүдэй дээрмэдэлгые эрид шууд буруушаагаад, Египедһээ хариин сэрэгүүдые гаргаха эрилтэ хэнэбди гэжэ агроном Кулик хэлэбэ.

Эб найрамдалай түшэг тулгуури бологшо манай орониие улам хүсэтэй болгохын тулада, малай үбэлжэлгэ һайнаар үнгэргэжэ, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэдэнь колхознигуудта туһалха ёһотойбди, энэмнай бидэ механизаторнуудай арюун уялга болоно гэжэ нүхэр Петинов хэлэбэ.

Н. Цыбенов.

☆

ПВЗ-гэй хүдэлмэришэдэй митингнүүд

Англо-франко-израильска эзэрхэг түримхэй добтолгые буруушааһан митингнүүд Улан-Удын паровозо-вагонно заводой цехүүдтэ олон зоной хабаадалгатайгаар болоно. Котельнэ ба котел бүтээгшэдэй цехүүдэй 1-дэхи халаанда хүдэлмэрилэгшэдэй митингдэ 400 гаран хүн хабаадаа. Комплексно бригадын начальник нүхэр Нихутин түрүүлэн үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ: «Англо-франко-израилиин эзэрхэг түримхэй добтолгонь бүхы дэлхэйн амгалан байдалда ехэ аюул тохёолдуулна. Өөрынгөө эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ байгаа Египедэй арад зоной шуһаа адхажа байхада миин хараад байшагүй. Египедэй территори дээрэһээ эзэмдэгшэдэй сэрэгые энэ дары гаргахыень бүхы дэлхэйн түрүү хүн түрэлтэнтэй хамта эринэбди».

Митингдэ хабаадагшад Египедһээ интервентнүүдэй сэрэгые энэ дары гаргуулха, Египедэй арадай ажахыда ушаруулһан бүхы һандарал, хохидолойнгоо түлөө добтологшо империалистическэ гүрэнүүд өөһэдөө харюусаха ёһотой гэһэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталан абаа.

Тэрэшэлэн англо-франко-израильска империалистическэ ябуулгануудта эсэргүүсэһэн митингнүүд, вагон хабсаралгын, булад хайлуулгын ба бусад цехүүдтэ болоһон байна.

Шүүмжэлэл үргэнөөр дэлгэрүүлжэ дутагдалнуудаа түргэн усадхаха

«...Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэридэхи гол шухала юумэниинь—олониитын дунда хэхэ хүдэлмэри, олониитэдэ нүлөөлхэ ябадал, партиин табиһан ажахын-политическэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ олониитые эмхидхэлгэ болоно. Партийна аппарадай олохон хүдэлмэрилэгшэд ниитэ зоной гүн дунда үдэр бүри ябаһын орондо канцелярида һуугаад, хооһон резолюцинуудые хэтэрхы олоор гаргажа, үдэр сагаа үнгэргэдэг байна, саашадаа энээнтэй эбсэжэ болохогүй...»

(Партиин XX съездэ КПСС-эй ЦК-гэй хэһэн тоосоото элидхэлһээ).

Ажалшадтай холбоо барисаагаа бэхижүүлхэ

Тарбагатайн аймагай партконференци дээрэ юун тухай хэлсэгдээб?

Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулдаг арга методүүд партийна организацинуудай урда табигдаһан ажахын зорилгонуудтай хэр зэргээр зохилдоһонһоонь ажал хэрэгэй амжалта нилээд ехээр дулдыдадаг байна. Тиимэһээ, партийна организацинуудай хүдэлмэриин арга методые, эмхидхэлые саг үргэлжэ нарижуулан һайжаруулха зуураа, нютаг бүриин онсо байдалтай зүбөөр таарaлдуулан ябуулха шухала.

Энэ эрилтые КПСС-эй Тарбагатайн айком, тэрэнэй бюро тоосоото үе соогоо хэр зэргээр бэелүүлээб, ажахын зорилгонуудые ямараар шиидхэдэг байгааб гэһэн асуудалнуудта һаяхан эндэ болоһон партийна конференци дээрэ зохихо сэгнэлтэ үгтөө.

Партиин айком, тэрэнэй бюро тоосоото үе соо хүтэлбэрилхы арга, шадабаряа зарим тэды һайжаруулһан байна. Энээнэй ашаар аймагай колхозууд, МТС-үүд хабарай тарилгые яһала эмхидхэлтэйгээр үнгэргөө. МТС-эй машинанууд, механизмуудые ашаглалга һайжараа. Нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ талмайда кукуруза таригдаа. Хартаабха таридаг талмайнь 270 гектараар үргэдхэгдөө. Аймаг доторнь үнеэн бүриһөө 1043 литр һүн һаагдажа, эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 27 центнер һүн абтаба. Аймагай колхозууд гүрэндэ һү, мяха, үндэгэ тушааха, худалдаха түсэбөө болзорһоо урид дүүргээ.

Конференци дээрэ үгэ хэлэһэн делегадууд эдэ бүтэдые тэмдэглэхэ зуураа, партиин айкомой, тэрэнэй бюрогой хүтэлбэрилхы арга, дүршэлдэ бии байһан горьтойхон дутагдалнуудые элирүүлэн, хурсаар шүүмжэлээ. Партиин айком хүдөө ажахынгаа гол шухала, саашадаа бэелүүлэгдэхэ асуудалнуудые муугаар шиидхэнэ гэжэ үгэ хэлэһэн делегат бүхэн тэмдэглээ.

Малажал хүгжөөхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ асуудалнуудта конференци ехэ анхарал хандуулба. Аймагай 15 колхозһоо гансахан, «Искра» колхоз малажал үсхэбэрилхэ түсэбөө бүхы түрэлөөрнь дүүргэһэн байна. Мал үсхэбэрилхэ түсэбүүд юундэ дүүргэгдэнэгүйб? Орооной кампани хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ, малай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри тоогдоногүй, түл үсөөн абтана,—гэжэ делегадууд сэхэ хэлэбэ. Эдэ шухала хүдэлмэриие хаһа саг соонь, һайнаар эмхидхэхын тула колхозниигуудай дунда политическэ хүдэлмэри тодорхойгоор, нүлөө ехэтэйгээр ябуулха шухала байгаа. Теэд конференци дээрэ хэлэгдэһэнэй ёһоор, партиин айкомой хүдэлмэридэхи эгээн ехэ дутагдалынь иимэ гэбэл: —улад зоной дунда ойлгуууламжын хүдэлмэри муугаар ябуулдаг, хаа яа лекци, элидхэлнүүд эмхидхэгдээшье һаа, колхозниигуудай зорилгонуудһаа таһаранги байдаг.

Үгэ хэлэһэн делегадууд аймаг дотор партийно-политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриин тон муугаар табигдаһан тухай жэшээ баримтануудые дурдан хэлэбэд. Зарим делегадуудай хэлэһэн үгэнүүд тобшохоноор доро толилогдохонь.

ГЭЭГДЭНГИ КОЛХОЗДО ТОДОРХОЙ ТУҺАЛАМЖА ХЭРЭГТЭЙ

(Делегат нүхэр Леоновой үгэһөө)

Калининай нэрэмжэтэ колхоздо дутуу дунданууд, шиидхэгдээгүй асуудалнууд олон. Би гушан мянгатанай тоодо оролсожо, һаяшаг эндэ ерэһэн хүнби. Колхоздомнай хүдэлмэрилхэ хүнүүд үсөөн. Тиимэ мүртөө ажалай журам һула, олохон колхозниигууд ажалта үдэрэй минимум олоногүй. Колхозой олзо доход өөдэгүй бага байһаар. Иимэ гээгдэнги колхоздо партиин айкомой зүгһөө үдэр бүриин туһаламжа, һайн зүбшэл заабари хэрэгтэй байна. Илангаяа намда, һая ерэһэн хүндэ иимэ зүбшэлнүүд үгтэхэ гэжэ һанаа һэм. Партийна организацимнай һула юм. Теэд, аймагай хүтэлбэрилэгшэд манай колхоздо ерэдэггүй шахуу. Харин «дүүргээгүй һаа, харюусахат», «удааруулаа һаа, партийна зэмэ абахат» гэһэн сухалтай телеграммануул үе үе болоод лэ ерэжэ байдаг аша. Тэдэниие бэелүүлхэһээ байтагай, заримдаа уншажашье үрдихэнь бэрхэтэй байдаг...

Колхозоймнай коммунистнууд ажахыгаа бүри ехээр хүгжөөхөөр зоригжонхой. Тиимэһээ, партиин айкомой зүгһөө үдэр бүриин туһаламжа үзүүлэгдэхэ гэжэ найданабди. Элдэбын саарһа, телеграммануудые олоор эльгээхын орондо манайда ерээд, хонон үнжэн байжа, ажал хэрэгтэймнай танилсыт, арга боломжонуудыемнай элирүүлэлсыт. Хамтаараан хэлсэжэ, хам ороо һаа — колхознай уданшьегүй түрүүшүүлэй зэргэдэ гарахань лабтай.

КОЛХОЗУУДААР ЯБАДАГ БОЛЫТ

(Делегат нүхэр Наталинай үгэһөө)

Партиин айком гээгдэнги колхозуудые халирхайгаар хүтэлбэрилнэ гэжэ минии урда тээ үгэ хэлэһэн делегадууд зүб шүүмжэлээ. Манай «Победа» колхоз гээгдэлдэ ороһоор үнинэй. Теэд аймагай хүтэлбэрилэгшэдэй хэрэгсээдэггүйнь гэмшэлтэй. Манай колхоз аймагай центрһээ 300 метрын хараанда байдаг. Партиин айкомой хүдэлмэрилэгшэд, бюрогой гэшүүд манайда ходошье ерэжэ байха аргатай бшуу. Ерэхэдээ миин айлшалангүй, ажахыгаа улам хүгжөөхэ хэрэгтэмнай тодорхой туһа хүргэхэ, алдуу эндүүемнай заажа, заһан һайжаруулалсаха зэргэтэй. Гэхэ зуура, айкомойхид манай колхоздо ябадаггүй шахуу. Жэшээнь, нүхэр Кокорин айкомой секретаряар гурбан жэл ажаллажа байха зуураа манай колхоздо нэтэл дахин ерээ һэн. Ерэхэшьегүй аад, тоосоото-һунгалтынгаа суглаанда колхозниигуудай тусхайлан урихада ерэһэн байгаа. Тэрэ гэһээр нүхэр Кокорин манайда харагдаагүй.

Тэрэшэлэн аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Бурлаков, айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Крюков хэзээ заяанайшье манайда ерээгүй. Аймагай хүтэлбэрилэгшэдые даган дууряана гээшэ ха. Тарбагатайн МТС-эй мэргэжэлтэд — главна агроном нүхэр Соломинский, главна зоотехник нүхэр Флоренцев гэгшэд колхозуудта ябадаггүй.

ЭХИЛҺЭН ХЭРЭГЭЭ ЭСЭСТЭНЬ ХҮРГЭХЭ

(Делегадууд нүхэд Чебунин, Кривенко гэгшэдэй үгэһөө)

Абаһан уялгануудтаа, гаргаһан тогтоолнуудтаа хайша хэрэгээр хандадаг ябадал партийна, советскэ олохон хүтэлбэрилэгшэдэй заншал болоһониинь муу байна гэжэ КПСС-эй XX съезд дээрэ тэмдэглэгдээ бэлэй.

Партиин Тарбагатайн айком, тэрэнэй бюро гаргаһан тогтоолдоо хайша хэрэгээр хандана гэжэ конференци дээрэ зүб шүүмжэлэгдэнэ. Энээниие иимэ жэшээ гэршэлнэ. Байгша оной июнь һара соо айкомой пленум боложо, «Ажалай гаргашануудые хороохо, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үные хямдаруулха» тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээд, һайн тогтоол баталан абтаа һэн. Теэд энэ шиидхэбэриие бэелүүлхэ эмхидхэлэй хүдэлмэри айкомой зүгһөө ябуулагдаагүй байшоо. Тиигэжэ һайшаалтай хэрэг эхилһэн аад, тэрэнээ эсэстэнь хүргөөгүй. Мүнөө колхозуудта хүдөө ажахын продуктнуудай үные хямдаруулхын түлөө тэмсэл һулаар ябуулагдана.

***

Конференци дээрэ мүн ондоошье шухала асуудалнууд хурсаар табигдаа. Партийна эхин организацинуудые бэхижүүлхэ шухала гэжэ онсо тэмдэглэгдэбэ. Партиин айком сельсоведүүдэй, профсоюзна болон комсомольско организацинуудай хүдэлмэриие, мүн коммунистнуудай политическэ һуралсалые һулаар хүтэлбэрилнэ гэжэ делегадууд тэмдэглээ.

Элирүүлэгдэһэн дутуу дундануудые түргэн усадхажа, КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ, колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые эрид ехээр хүгжөөхэ зорилготой дэлгэрэнгы тогтоолые конференци баталан абаа.

Удаань эмхидхэлэй пленум боложо, КПСС-эй айкомой нэгэдэхи секретаряар **И. Д. Черняков,** хоёрдохи секретаряар **Т. С. Кокорин,** секретарьнуудаар **А. А. Горин, Д. Е. Мокров, А. В. Шайдоров** һунгагдаба. Айкомой таһагуудые даагшанар баталагдаа.

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай мяха хүргэдэг цехын хүдэлмэришэн Евдокия Евдокимовна Федорова ажалай түрүүшүүлэй нэгэн юм. Нүхэр Федорова халаан бүриингөө нормые 130—140 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. Е. Федорова.

А. Мантаевай фото.

Дамжуулгын улаан тугта хүрпэбэ

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет түмэрэй хаядаһа суглуулха түсэб дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаба. III кварталай дүнгүүдэй ёһоор түмэрэй хаядаһа суглуулха түсэбөө 131 процент дүүргэһэн Хэжэнгын аймаг түрүү һуури эзэлээд, Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ. Тиин тус аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Цыренжаповта, тэрэнэй орлогшо нүхэр Содномовто мүнгэн шан барюулагдаба.

Энэ хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэһэн советскэ, комсомольско болон ниитын организацинуудай, мүн харгы замай хүдэлмэрилэгшэд шанда хүртөө. Тэрэ тоодо Түнхэнэй, Бичурын аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр нүхэр Стрелков, Сахьянов, Улан-Удын городской райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Еремин, паровозовагонно заводто түмэрэй хаядаһа суглуулха талаар агент Нарузбаев ба бусад бии. Тэрэшэлэн Сэлэнгын, Заиграйн аймагуудта энэ хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдээ гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

В. Петров.

Уншалгын шэнэ зал

Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ соо уншалгын шэнэ зал нээгдээ. Научна хүдэлмэрилэгшэдые, арадай ажахын мэргэжэлтэдые, партийна, комсомольско гэгээрэлэй һургуулинуудта һуралсшадые энэ зал хангаха юм. Эндэ ерэгшэдтэ таатай зохид арга нүхэсэл байгуулагданхай. Тэдэнэр хэрэгтэй номуудаа саг соонь абажа уншаха бүхы арга боломжотой.

Мүн тэдэнэр библиотекын абонементһээ хангагдажа шадаха байна. Тиимын тула энэ зал соо ном үгэхэ тусхай стол эмхидхэгдэнхэй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ республиканска библиотекэ олон элдэб номуудые абаһан байна. Мүнөө библиотекэдэ элдэб темын номууд, журналнууд бии.

И. Мирошниченко.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЫН ШУХАЛА ЗОРИЛГО

Республика доторнай партийна конференцинүүд үнгэргэгдэжэ захалба. Улан-Удэ городой Пригородно районой, Тарбагатайн, Хоринн аймагуудай партийна конференцинүүд һаяшаг боложо дүүрэе.

Мүнөө ноябрь, гараха декабрь һарануудта хаа хаанагүй—городууд болон хүдөө нютагуудтамнай партийна конференцинүүд үнгэргэгдэхэ байна. Партийна организацинуудай бүхы коммунистнуудай ажабайдалда партийна конференциин ямар удхашанартай байһаниинь элитэ ха юм.

«Аймагай партийна конференци гээшэ аймагай партийна организациин коммунистнуудай ажабайдалдахиһаа гадна, мүн аймагай бүхы ажалшадай ажабайдалда шухала событи мүн,—гэжэ аймагайнгаа партийна конференциие угтуулан үгэһэн түрүү бэшэг соогоо **«Закаменская правда»** газетэ тэмдэглэнэ. **Юуб гэхэдэ, тоосоото үе соо партиин айкомой хэһэн хүдэлмэриин дүн согсологдохо, аймагай экономико ба культурые саашадань дэбжээхэ хэмжээнүүд конференци дээрэ хараалагдаха байна».**

Болохоёо байгаа партийна конференцинүүдтэ ехэ бэлэдхэл хэгдэжэ байна. Партийна эхин организацинуудай тоосоото-һунгалтын суглаанууд предприятинуудта, колхозуудта, МТС-үүдтэ, эмхи зургаануудта үнгэргэгдэнэ. Шүүмжэлэл ба өөрытөө шүүмжэлэл коммунистнууд үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, хүдэлмэридэхи дутагдалнуудаа элирүүлжэ, партийна организациингаа хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха хэмжээнүүдые хараална.

Аймагай партийна конференцидэ ямар бэлэдхэлэй хэгдэжэ байһан тухай, партийна эхин организацинуудай тоосоото-һунгалтын суглаануудай хэр зэргээр үнгэргэгдэжэ байһан тухай «Закаменская правда» газета (КПСС-эй Закаменай айкомой ба ажалшадай Соведүүдэй аймагай Советэй орган) һонирхолтой хэдэ хэдэн материал һүүлшынгээ номернуудта толилһон байна. Жэшээнь, «Сталинай зам» колхозой партийна организациин тоосоото-һунгуулиин суглаанай ямараар үнгэргэгдэһэн тухайда энэ газетэдэ уншабабди. Артелиингээ ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ зорилгоор колхозниигуудай хараалһан хэмжээ-ябуулгануудай хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһанда коммунистнууд гол анхаралаа хандуулаа гэжэ эндэ хэлэгдэнэ.

Эбэртэ бодо малай, хонидой ба гахайнуудайнгаа тоо толгойе олошоруулха түсэбөө колхоз энэ жэлдэ гүйсэд бэелүүлжэ, һү, нооһо, орооһо таряа гүрэндэ тушааха даалгабаряа болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.

Колхозой ажахын бүхы һалбаринуудые саашадаа амжалтатайгаар хүгжөөхын, колхозно экономикые улам бэхижүүлхын тулада ямар хэмжээнүүдые дары абахын шухала байһан тухайда коммунистнуудай оруулһан хэдэ хэдэн һанамжа дурадхалнууд эндэ хэлэгдэнэ.

Гадна, «партийна суглаанай элидхэл һанаһанда хүрэхөөр бэшэ байба» гэһэн гаршагтай материал энэ газетэдэ һаяхан толилогдоо. Эндэ «Коммунизм» колхозой партийна организациин тоосоото-һунгалт суглаанай хэрээр үнгэргэгдэһэн хай хэлэгдэнэ.

Мүн партийна ажабайдал ту да, аймагай ээлжээтэ парт конференцидэ ямар бэлэдхэлэй дэхэ байһан тухайда, партийна организацинуудай тоосоото-һун тын суглаанууд тухайда хэдэ х материалнуудые «Путь Сталина зетэ (КПСС-эй Заиграйн айк ба ажалшадай депутадуудай а гай Советэй орган) һүүлшын һарын туршада толилһон байна.

Гэбэшье, зарим аймагуудай тэнүүд партийна ажабайдал муугаар харуулна, аймагай па на конференцидэ ямар бэлэд хэгдэжэ, партийна эхин орга цинуудай тоосоото-һунгуулиин лаануудай дээрэ элирүүлэгдэһэн туу дунданууды усадхаха гоор ямар хэмжээнүүдэй аб байһан тухайда отто бэшэнэгүй.

«Сталинец» газетэ (КПС Яруунын айкомой ба ажалш депутадуудай аймагай Советэй ган) абажа үзэе. Партийна рэлэй шэнэ жэлдэ зорюулжа статья толилхоһоо гадна, үнгэр һарын туршада партийна аж дал тухай юушье бэшээгүй. Х энэ үедэ аймагай партийна орг зациин ажабайдалда анхар һайса хандуулхаар хэдэ хэдэн с тинууд болоһон байна. Парт эхин организацинуудта тоосо һунгалтын суглаанууд үнгэрг жэ, элирүүлэгдэһэн дутагдалну усадхаха, бүхы партийна хүдэ риие саашадань һайжаруулха жээнүүд хараалагдана. Мүн а гай партийна комитедэй, инструк ска группануудай хүтэлбэри ажал-ябуулгадахи дутагдал шүүмжэлэгдэнэ. Гадна, ажалш дундахи ниитэ-политическэ, турно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин тойхон дутагдалнууд элирүүлэгд Теэд эдэ бүгэдэ тухайда айм газетэ юундэ бэшэнэгүйб? Ком нистнуудай шүүмжэлхы ажагла нуудай ямараар бэелүүлэгд эхилһэн тухайда газетэ ях бэшэнэгүйб?

«Хэжэнгын колхозник» г партийна ажабайдал баһал ха тагүйгөөр харуулна. Аймаг дот партийна эхин организацину тоосоото-һунгалтын суглаанууд гэргэгдэжэ эхилэнхэй. Теэд тухайда аймагай газетэ үшөө шье материал үгөөдүй байһаар.

Зүтөөр партийна ажабайд харуулхадаа, нмагтал тоосоото галтын суглаануудай ямараар гэргэгдэһэн тухайда бэшэгдээд харин энэ асуудалаар элдэб материалнуудые, жэшээнь, парт хүдэлмэрилэгшэдэй жиирэй ко нистнуудай бэшэһэн статьяну толилоогүй һаа, ехэ дутагд байха болоно. Юуб гэхэдэ, па на ажабайдал бүхы талаһаа, д нээр харуулагдаха зэргэтэй. Ти һээ партийна конференциие у лан, аймагай газетэнүүд жи коммунистнуудай бэшэгүүдые, доторой, мүн агитационно- хүдэлмэриингшье шухала асуудалнуудаар һонирхолтой ст нуудые ходоодо толилжо ба партийна организацинуудай хү мэридэхи дутагдалнуудые эли лэн шүүмжэлжэ байха уялгатай

Кадрнуудай экономическа эрдэмые дээшэлүүлхэдэ ямар аша туһатайб

Манай ороной экономико болон культурые саашадань хүгжөөхэ дэлгэрэнгы программа КПСС-эй XX съезд табиһан байна. Энээниие бэелүүлхын тулада ажал хэрэгээ һайнаар мэдэжэ, ажахые шадамараар хүтэлбэрилдэг болохо эрилтэ партийна организацинуудта табигдана. Эдэ эрилтэнүүдые бэелүүлхын тулада аймагай партийна организаци кадрнуудай экономическа эрдэмые дээшэлүүлхэ тушаа анхаралаа ехээр табидаг болоо.

Партийна һуралсалай үнгэрһэн жэлдэ политическэ экономи болон хүдөө ажахын тодорхой экономико шудалха семинарнууд болон кружогууд анха түрүүнэй манай аймагта байгуулагдаа һэн. Тэндэ 200 таран хүн һураһан байна. Маленковой нэрэмжэтэ колхозой коммунистнууд тодорхой экономикын асуудалнуудые шэнжэлэн үзэхэ зуураа, түрүүн тогтоогдоһон ажалай нормо ба түлөөһэнэй хуушан гуримые шэнээр хаража үзэхэ гэжэ хэлсэһэн байна. Удаань тусхай комисси байгуулаад, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй туһаламжатайгаар ажалай нормо ба түлөөһэнэй шэнэ гурим зохёоһон юм.

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй зохёоһон ажалай нормо ба түлөөһэн тухай шэнэ гурим аймагай экономическа конференци дээрэ бүхы талаһаа зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Экономическа конференциин һайшааһан дурадхалнуудые хэрэглэһэнэй ашаар 1955 ондо бүхы колхозуудтамнай 471 мянган ажалта үдэр арьбилха арга олгоһон байгаа. Конференциин һайшаан дурадхаһан ажал нормолхо энэ гуримые бүхы колхозууд һайшаан абаа һэн. Ажал гаргашалгын шэнэ гурим хэрэглэһэнэй ашаар продукци үйлэдбэрилгэдэ ажалай гаргаша нёдондонойхиһоо нилээд бага болоо. Нэгэ центнер һү абалгада бүхы аймаг соо нёдондонойхидо орходоо 3,8 ажалта үдэр багаар гаргашалагдаа, тиихэдэ Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо — 8,2 ажалта үдэр, «Путь Октября» колхоздо—6,9 ажалта үдэр багаар гаргашалагдаа.

Центнер нооһо абалгада ажалай гаргаша аймаг соомнай 63 ажалта үдэрөөр бага болгогдоо. Тиихэдэ «Комбайн» колхоздо—217 ажалта үдэрөөр, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо—138 ажалта үдэрөөр, Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоздо—147 ажалта үдэрөөр бага болгогдоһон байна.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой коммунистнууд тодорхой экономикын асуудалнуудые шудалжа байхадаа, комплексно бригадануудые байгуулха гэһэн шиидхэбэри абаа бэлэй. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой эмхидхэһэн комплексно бригадануудай хүдэлмэриин түрүүшын дүршэл ниитэлэн хаража үзөөд, партиин айкомой пленум дээрэ «Ажал эмхидхэлгэдэ түрүү аргануудые нэбтэрүүлхэ тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Тэрэнэй һүүлээр хэдэн колхозуудта комплексно бригаданууд эмхидхэгдээ һэн.

Манай аймагай хүтэлбэрилхы кадрнууд экономическа эрдэмээ тансал кружогуудай болон семинарнуудай занятида ябажа дээшэлүүлнэ бэшэ, мүн элдэб олон аргануудые шадамараар хэрэглэнэ. Түрүү ажахынуудта экскурси хэгдэнэ. Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөнүүд үнгэргэгдэнэ. «Малшадай үдэртэ» ондоо колхозуудай малшад ерэжэ, хабаадалсадаг болоо.

Малай тэжээл бэлдэхэ ба таряа хуряаха үедэ «Путь Октября» колхоздо кукурузые орооһоной комбайнаар хуряажа байһан комбайнернуудай семинар үнгэргэгдөө һэн. Үдэр соо 40—50 тонно силос болгохо кукурузна набша намаа хададаг комбайнер Бондарев өөрынгөө дүй дүршэл тухай тус семинарта хөөрэжэ үгөө. Тэрэнэй дүршэлтэй танилсаһанай удаа, бүхы колхозуудта нүхэр Бондаревой аргые хэрэглэн, кукуруза ехээр хуряадаг боложо, силос нилээд түргэнөөр дарагдаһан байха юм.

Энэ жэлдэ манай аймагай колхозууд лафетнэ жаткануудые амяарлан хуряалгада үргэнөөр хэрэглээ. Республикын суута механизатор Иннокентий Жарниковай хүдэлжэ байһан Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо лафетнэ жаткануудай машинистнуудай семинар үнгэргөө бэлэйбди. Тэрэнэй удаа Жарниковай түрүү арга хэрэглэн хүдэлдэг Дамбаев, Агапитов, Андреев гэгшэд хуряалга дээрэ шалгаран гараа һэн. Тэдэнэр лафетнэ жаткаар сүүдхэдээ 45—60 га хададаг байба. Энээнэй ашаар аймагай бүхы тарянай талмайн 42 процентыень, тиихэдэ Ехэ-Кударын МТС-эй харьяата колхозуудай бүхы тарянай 60 гаран процентыень амяарлан хуряаһан байна.

Энэ оной октябрь һарада Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоздо хони үсхэбэрилгөөр экономическа конференци үнгэргэгдөө.

Эдэ бүгэдэ колхозуудай ажахые хүтэлбэрилхэ арга методые һайжаруулгада ехээр туһалаа. 1955 онтой сасуулхада ажахын үнгэрһэн жэлдэ малай ашаг шэмэ нилээд дээшэлээ. Хэрбээ ажахын 1954—55 онуудта үнеэн бүриһөө 712 килограмм һүн һаагдаһан байгаа һаа, ажахын үнгэрһэн жэлдэ 1061 килограмм гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө 349 килограмм һүн ехээр һаагдаа. Тиихэдэ Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо үнеэн бүхэнһөө 491 килограмм, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо — 456 килограмм, «Путь Октября» колхоздо—419 килограмм һүн энэ жэлдэ нёдондонойхиһоо ехээр һаагдаа.

Бүхы аймаг соогоо абажа үзэхэдэ, мяха абалга 10,1 процентээр ехэ болгогдоо. Тиихэдэ, Ждановай нэрэмжэтэ колхоз мяха абалгаяа 94 процентээр, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз—44 процентээр ехэ болгоо.

Эдэ тоо баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, аймагай болон колхозуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй экономическа эрдэмые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэдэ тэдэнэр колхоз доторойнгоо арга боломжонуудые зүбөөр хэрэглэжэ шададаг, ажахыгаа һайнаар ударидадаг болоно гэжэ манай дүршэл гэршэлнэ.

Куйбышевай, Маленковой, Ранжуровай нэрэмжэтэ болон бусад хэдэн колхозуудта һуралсалай энэ жэлдэ 5 экономическа һургуули эмхидхэгдээ. Тодорхой экономико шудалха 10 кружок, экономическа 4 семинар, политэкономи шудалха 3 кружок, 2 семинар эмхидхэгдэһэн байна. Кружогууд болон семинарнуудай хүтэлбэрилэгшэдөөр колхозуудай дүрбэн түрүүлэгшэнэр, 5 агроном, 2 зоотехник, 2 ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд, партиин айкомой секретарьнууд томилогдонхой.

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхэһээ түрүүн пропагандистнуудай семинар үнгэргэгдөө һэн. Ехэнхи партийна организацинуудта түрүүшын занятинууд һаадгүй эхилжэ, занятинуудынь эмхитэйгээр үнгэржэ байна. Жэшээлхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо болоһон түрүүшын занятида 40 шахуу хүн ерэһэн байна. Түрүүшынгээ занятида энэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Кривогорницын «Колхозоо саашадань хүгжөөхэ зорилгонууд» гэһэн лекци уншаа. Мүн Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоздо эмхидхэгдэһэн кружогто 26 хүн һурана. Тус кружогто колхозой бүхы бригадирнууд, фермэнүүдые даагшанар һурадаг юм. Кружогто һурагшад колхозойнгоо доторой арга боломжонуудые тооложо үзөөд, үнеэн бүриһөө ажахын энэ жэлдэ 1500 литр һү һааха аргатайбди гэжэ элирүүлһэн байна. Гахайн фермые даагша нүхэр Жарников гахай үсхэбэрилхэ арга боломжоёо болон бии байһан тэжээлээ тооложо үзөөд, эхэ тахай бүхэнһөө 1,5 тонно мяха абахаб гэһэн уялга абаа.

Хэрбээ нёдондо экономическа эрдэмээ 200 хүн дээшэлүүлһэн ба һаа, һуралсалай энэ жэлдэ 350 хуу хүн экономическа эрдэмэ шэлүүлнэ. Партийнабэшэ олон хитэд экономическа эрдэмээ дэ лүүлхэ гэжэ энэ жэлдэ олоор сэһэн байна. Экономическа һу линуудай болон семинарнууда нятинуудые колхоз, МТС-эй шиидхэжэ байһан зорилгону нягта холбоотойгоор ябуулжа, хыгаа зүбөөр хүтэлбэрилдэг бо зорилго партийна эхин органи нууд урдаа табина. Жэшээл Ехэ-Кударын МТС-эй парторга зациин семинарта хабаадагшад дөө ажахые хүгжөөхэ та МТС-эй үүргые дээшэлү тушаа КПСС-эй XX дын табиһан зорилгонууд», « эй хоёр тракторна бригадын хүдэлмэриие шэнжэлэлгэ» гэһэн мэнүүдые үзөөд байна.

Гэхэтэй хамта, манай хүдэлм дэ дутагдалнууд бии. Ворошило нэрэмжэтэ, «Комбайн» колхоз партийна һуралсалай шэнэ жэл хитүйгөөр эхилээ. Тус колхозу парторганизациин секретарьнууд хэд Сыромятников болон Сте гэгшэд КПСС-эй айкомой плен партийна һуралсал тушаа аб тогтоолые дүүргэхэ гэжэ орол гаргаагүй байшоо. Энэ дутагд усадхаха байнабди.

Манай кадрнуудай экономи эрдэмые дээшэлүүлгэ хадаа аж зорилгонуудые 1957 ондо эрхим наар дүүргэхэдэнь манай пар организацида туһалха байха.

Г. МУРЧИН, КПСС-

Кударын айкомой секр

...үрүү дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

★ Курумканда түрүүшүүлэй дүй дүршэлдэ анхаралтайгаар хандана. ...ргажанда хүдөө ажахын выставкэ ёһо тэдын тула үнгэргэгдэбэ. ★ Яруу-... аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүү малшад залуушуулда ...на.

☆ ☆

...нирхолтойгоор үнгэрһэн выставкэ

...мканда аймагай хүдөө ажа-... ...ставкэ тээсгэн боложо үнгэ-... Аймагай түрүү малшад, ... үнгэрэгшэ жэлдэ ...н амжалтануудаа харуулаа. ...лай павильоной экспонадуу-...да Хрущевой нэрэмжэтэ ...й экспонадууд, харуулһан ... һонирхолтой байба. Тэндэ ...й һайжаруулагдаһан үүлтэ-...игар томо үнеэд, 300 кило-...татадаг аад, жэл хахад наһа-...ю сагаан үүлтэрэй гахай-...алтар хара үнэгэд, прекос ...й 75 килограмм хүрэтэр та-...онид харуулагдаа. Энэ бүхы Хрущевой нэрэмжэтэ колхо-...н һалбарита ажахын нилээд ...и байһаниие харуулба. Тэ-...н энэ колхозой овощь ургуу-... нилээд һайн үрэ дүн туйла-...ха юм. Эндэхи огородой ...но гектар бүриһөө 120 цент-...ощь, 144 центнер хартаабха ...н байна. Энээнэйнь түлөө ...ын комисси эдээндэ дипло-... барюулба. Таряанажалай ...ань (бригадирынь нүхэр Ива-...5 гектар талмайн га бүридэ ...тнер кукуруза ургуулаа.

...доо олошоруулжа, нооһо хайшалдаг болоһонойнгоо тү-... Ленинэй, Калининай нэрэм-... колхозууд аймагай выставкэдэ ...ха эрхэ олоһон байха юм. ...онин бүриһөө дунда зэргээр ...5 килограмм нарин ба нариб-тар нооһон хайшалагдаа. Мүн тушаагдаһан нооһонойнгоо түлөө эдэ хоёр колхозууд 1 миллион 100 мянга гаран түхэриг олзо доход олоһон байна. Эдэ хоёр колхозуудай 3 килограмм нооһо хонин бүриһөө хайшалһан 28 хонишод выставкэдэ хабаадалсаба. Тэдэнэй дунда Д. Жигжитов, А. Бадмаева, Г. Бурлаева, Н. Бубеева болон бусад аймагай суута хонишод бии.

Аймаг дотор орооһото культурануудай үндэр ургаса хододоо абамаар байна гэжэ выставкэдэ табигдаһан бүхы экспонадууд гэршэлнэ. Калининай нэрэмжэтэ колхозой тарянажалай бригада механизаторнуудтай хамта хүдэлжэ, 460 гектарай га бүриһөө 9 центнер шэниисэ хуряагаа.

Энэ жэлэй выставкын шэнэ һонин гэхэдэ: колхозуудай полинуудта үндэр ургасата тэжээлэй культуранууд ургуулагдаһан байна. Аргадада таригдаһан могар болон суданай ногооһоо гектар бүриин 80—83 центнер үбһэн абтаһан байха юм.

Аймаг дотор 900 га шэнэ ба боро газар хахалагдаа. Илангаяа Кировэй нэрэмжэтэ колхоз энэ талаар горьтой юумэ хээ.

Выставкэдэ хамтадаа 253 түрүүшүүл, 3 колхоз, 3 фермэ, 7 бригада, 4 звено, 2 һургуули хабаадалсаа. Выставкын үедэ аймагай түрүүшүүлэй зүблөөн боложо, тэдэнэр социалистическэ шэнэ уялгануудые абаба.

С. Тараскин.

Ёһо дүүргэһэн хэрэг

(Баргажанай хүдөө ажахын выставкэ тушаа)

Республикын холын хойто аймагуудай нэгэн—Баргажанда аймагай хүдөө ажахын выставкэ үнгэргэгдэһэн байна. Энэ выставкэ аймагай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр харуулжа, тэрэниие бүгэдын шадабари болгохо зорилготой байгаа бшуу. Зүгөөр нимэ шухала үүргэеэ дүүргэжэ шадаагүй.

Выставкые үзэсхэлэн һайханаар эмхидхэхэ талаар ехэхэн дутагдалнууд байба. Баян үргэн Баргажанда һайшаалтай зүйлнүүд олон байбашье, тэрэнээ выставкэ дээрээ зүбөөр, һонирхолтойгоор харуулжа шадаагүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Һайнаар шэмэглэгдэһэн экспонадууд тон үсөөн байгаа. Түрүүшүүл ямар аргаар, хайшан гээд амжалта туйлааб гэжэ харуулһан, һургаал абамаар зүйлнүүд үсөөн байба.

Зүгөөр энэ аймагта 1954—1955 онуудта орходоо һү һаалгаяа гурба дахин ехэ болгоһон колхозшье бии. Гэхэ зуура, тэндэхи колхознигуудай амжалта яажа туйлаһан тухайнь выставкэ дээрэ харуулагдаагүй байшоо.

Тус аймагай колхозуудта баян дүй дүршэлтэй, шадамар бэрхэ түрүүшүүл, илангаяа малшад олон. Жэшээнь, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой адуулгашан нүхэр Борбоев холын бэлшээриие хэрэглэжэ, адууһа малые таргалуулха талаар ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой. Зунай үедэ энэ нүхэрэй гүүртэдэ үхэрэй толгой бүриин шэгнүүр 750 граммаар сүүдхэдээ нэмэдэг байһан юм. Мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой адуулгашан Очир Ламатханов оролдосотой ажалаараа суута гаранхай.

Гэбэшье, эдэ болон бусадшье түрүүшүүлэй дүй дүршэл выставкэ дээрэ үргэнөөр харуулагдаагүйнь гэмшэлтэй байна.

Ворошиловай, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд һүүлэй хэдэн жэлдэ тарянай баян үндэр ургаса хуряажа абадаг болонхой. Эдэнэр газар уһалалгые хэрэглэдэг гэхэһээ ондоо юумэ выставкэдэ харуулагдаагүй. Теэд энээн тухайшье үг-маг гээд лэ болишоо.

Баргажанда выставкэ нёдондонойхиһоо муугаар эмхидхэгдээ. Мүн механизаторнуудай ажал тухай эндэ өөдтэй юумэ харуулагдаагүй. Миин лэ нэгэ хэды машина табигдаһан байгаа.

Хүдөө ажахын выставкэнүүдые эмхидхэхэ гээшэ түрүүшүүлэй ажал хүдэлмэриие олоной шадабари болгохо хэрэгтэ ехэхэн үүргэ дүүргэдэг байһаниинь мэдээжэ. Теэд Баргажанай аймагта үнгэргэгдэһэн энэ жэлэй выставкэ зорилгоёо дүүргэжэ шадаагүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Д. Гыргенов.

Түрүү малшад

...рүүнын аймагай ...товой нэрэм-... колхоздо нии-... малажалай ... шэмэ дээшэ-...хын тула үнэн ...эһөө оролдожо ...аг хүнүүд олон ... Тэдэнэй нэгэ-...нь үнинэй хони-... Санжима Рин-...ва болоно. Ога-...гаа хонидые зү-...р харууһалһан, ...үүлһэнэй ашаар ...эр Ринчинова ...нээ жэлдэ ехэ ...һо хайшална. ...хын үнгэрэгшэ ...дэ 700 хони-...гоо толгой бү-...өө 3,51 кило-...мм нарин ба на-...тар нооһо хай-...жа, колхозой ...шодой дунда ...гэрһэн социалис-...ескэ мүрысөөндэ ...жима Ринчинова түрүү һуури ...бэ.

...аян дүй дүршэл-... үнинэй мал-...тай суг хамта ...үшуул ажалладаг юм. Долгор Цыренжапова фермэ дээрэ ажаллахаяа ерэһээр хоёр жэл болоо. Түрүүшын үдэрһөө оролдолго гаргажа, залуу һаалишан амжалта туйлана. Нүхэр Цыренжапова түрүүшүүлэй дүй дүршэлые ажалдаа хэрэглэжэ, зоотехническэ заабариин ёһоор үнеэдээ эдеэлүүлдэг, харууһалдаг юм. Тиигэжэ ехэ һү һаадаг болоо. Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ залуу һаалишан даажа байһан үнеэн бүриһөө 1641 литр һү һааба. Долгор Цыренжапова ажахын шэнэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2 мянган литр һү һааха уялга абанхай.

Туйлаһан амжалтынгаа түлөө Ринчинова Цыренжапова хоёр мүнөө жэлэй аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадалсаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша хонишон Санжима Ринчинова, залуу һаалишан Долгор Цыренжапова.

А. Шулунов.

Ш. НИМБУЕВ.

Залхуу хүбүүнэй заһарһан тухай шог онтохон

(хакасс онтохоной аялгаар)

Залуухан эдир,
Залхуухан хэдэр
Хүбүүнэй нэгэтэ
Хүхэ сүгсэгытэй
Сэсэ буляалдаад
Эшэһэн тухай,
Үгэ буляалдаад
Тороһон тухай,
Уһанда тэрээнэй
Унаһан тухай,
Ухаа тиигэжэ
Ороһон тухай
Тобшохон сомор,
Тодохон һонор
Онтохон уншаха,
Ойлгожо абаха
Дуратай гүт, үхибүүд?
Дуратай хат даа!..

Игээд лэ, үхибүүд,
Эхилээбди даа...

Залуухан тэрэ
Залхуухан хүбүүн
Уһанай эрьедэ,
Ожорһоной захада,
Халуудаһандаа хүлэрэнхэй,
Залхуурһандаа һуларанхай,
Унданиинь хүрэнхэй,
Уралынь хатанхай,
Һуняад гээд лэ,
Ханяад гээд лэ,
Һууридаа няалдаад
Һуужал һууба.

«Уһанда ороһойб,
Һэрюусээд гараһайб,
Ундаа харюулһайб,
Гудамхяад абаһайб!»
Гэжэ һанана,
Гэдэһээ дарана.
Теэд... Хүбүүнэй
Залхуунь диилэнэ,
Тэнхэй тамирынь
Улам һуларна.

Хубсаһаяашье
Тайлахаяа залхуурна,
Хургаяашье
Хүдэлгэхээ залхуурна.
Шэшэргэнэн гоёор
Мэлмэрэн байһан,
Шэбэнэһэн шэнгеэр
Шолшогонон байһан
Уһанай дээхэнүүр,
Урматай зохидоор
Хүхэ сүгсэгын
Хүхихэ гээшэнь!
Хүлөөрөө уһанда
Хүрөөд абана.
Даляараа долги
Дайраад абана.
Һабараа уһанда
Норгоод абана.
Һайрхуу янзаар
Арбалзаад абана.

Хүхэ сүгсэгын
Хүхин сэнгэжэ,
Һэрюусэн, жарган,
Һэргэлэн ябахадань
Атаархаһан хүбүүн
Шүлһөө залгина,
Аалихан һулаар
Игэжэ хэлэнэ:
«Ай даа, халагни,
Шунгаад абаһайб!
Арюухан уһа
Гудамхяад гараһайб!»
Үгыень ойлгоһон
Хүхэ сүгсэгы
Үрсэгэшэн, хүхин,
Хүбүүе уриба:

—Үтэрыш, ерыш,
Хоюулан ороёл!..

Хүхэ сүгсэгы
Хүбүүн хоёр
Ута гэгшын
Буляалдаа хэбэ,
Унжагай нобшо
Арсалдаа гаргаба.
Хүхэ сүгсэгы
Хүбүүе урина.
Хүбүүн хултагашан
Таһа арсана:

— Хоюулан ороё,
Хоюулан хүхие.
—Шунгажа ябаһаар
Шэнгэшоо һаа
Яаха хүнбиб?
Шулуу мүргөөд
Үхэшоо һаа
Яаха хүнбиб?

— Хяагһаа татаарай,
Хилганаһаа баряарай!

—Гараа отолжо,
Гайда ороо һаа
Яаха хүнбиб?
—Һайн гэгшын
Һарьһан бээлэй.
Барииш теэд!

—Һульмагар нойтон,
Һурнигар һула
Болошохо бэшэ гү?

—Халуун наранда
Хатаагаарай,
Шанга наранда
Шараарай!

—Уршытараа хумираад,
Буршытараа гордойгоод,
Хахарашоо һаань
Хайшан гэхэбиб?

—Зүү һабагшалаад,
Зүбөөр хадхаад,
Хахархайень
Халаарай,
Удархайень
Оёорой!

—Эрхыгээ гү,
Шэгшыгээ гү
Шулга хадхажа,
Шуһа гаргаа һаа
Яаха хүнбиб?

—Хургандаа теэд
Хурабша углаарай!..
Залуухан эдир,
Залхуухан хэдэр
Хүбүүн гэнтэ
Хүрдэгэд гэжэ,
Уралынь дурбииба,
Хасарынь пүлхыбэ.
Борбогорхон хүхэ,
Борсогорхон бага,
Үгэнсэр бэрхэ,
Ухаансар сэсэн
Шубуунда тороод,
Сухалынь хүрэбэ,
Шулуу абаад,
Шэдэхээр забдаба.
—Намда сэсэрхэхэ,
Намда бэерхэхэ,
Заабари хэлэхэ,
Захиралта үгэхэ
Шадал шамда
Хаана байнаб?!
Шамдуу түргэн
Хэлэ гэнэб!—
Гэһэн бэеэрээ
Гэнтэ бодоод,
Шэдэн гэхэдээ
Шэлжэрэн халтираад,
Хубсаһатаяа зандаа,
Сухалтаяа зандаа
Уһа руухина
Унжагад гээд
Унашалай,
Пүлд лэ гээд!
Хүбүүн гээшэ
Шашхашаба.
Хүхэ сүгсэгы
Хүхишэбэ:
—Һайн даа,
Һайн даа!
Эгээл болоо,
Эгээл зохёо!
Һайса хэһэг,
Һанаа орог!
Һүрхэйтэхэеэшье
Болихо байха!
Залхуурхаяашье
Зогсохо байха!..
Хүбүүн бодобо,
Хүлөө гэшхэбэ.
Амилжа байхадаа
Амидыгаа мэдэбэ.
Үхөөгүйгөө
Өөрөө гайхаба.
Үбдөөгүйдөө
Ехээр баясаба.
Айһан уһаниинь
Арай-арайхан
Тахимайнь дээхэнүүр
Татажа байлай!
Хубсаһа юумэнь
Хуу барандаа
Уһа зуунхай
Уруу даранхай,
Шал-пял
Шагтага хүндэ!

Хүбүүн гараад
Хубсаһаа тайлаба,
Хүнгэн болоод,
Һөөргөө оробо.
Һэрюусэжэ,
Һэб гэжэ,
Һэгээ оробо.
Уһа уужа,
Ундаа харюулжа,
Урматай болобо!..

Хүхэ сүгсэгы
Хүхинхэй зандаа
Шугы соогуурхи
Шубуудай дунда
Захагүй ехэ
Зар тарааба:

Залхуу хүбүүнэй
Залхууень гаргааб,
Замыень заажа,
Заһан һургааб!

КЛУБЫНЬ ХЭЗЭЭ БЭЛЭН БОЛГОГДОХОБ?

Улан-Удын «Бурмонголстрой трест» республика соохи барилгын организацинуудай эгээл томонь юм.

Энээнһээ урда тээ эндэ хүдэлмэрилэгшэд өөһэдын клубгүй байһан юм. Тиигээд сүлөөтэй сагаа зохидоор үнгэргэхэ: амарха, хамтаараа зугаалха, элдэб кружогуудта хабаадаха аргагүй байгаа.

Трестын хүтэлбэрилэгшэд хуушан клубаа бусаажа хүдэлмэришэдэйнгөө эрилтые хангаха гэжэ шиидэһэн байна. Энэ гэрэй заһабарилга «Бурмонголстрой» трестын 4-дэхи, 8-дахи участогуудай барилгашадта даалгагдаһан юм. Тэрэ хүдэлмэринь август һара соо дүүргэгдэхээр хараалагдаһан аад, мүнөөшье хүрэтэр дүүргэгдээгүй.

«Бурмонголстройн» 4-дэхи участогай начальник нүхэр Блинов, 8-дахи участогай начальник нүхэр Галактионов энэ хүдэлмэридэ хайша хэрэгээр хандаад, клубай заһабариие ойрын саг соо дүүргэхэ тодорхой хэмжээ абанагүй.

Р. Цыдыпов.

...аалишадай мүрысөөн улам шангадана

...өө жэлдэ Тарбагатайда ха-...ндаа бэлшээриин ногоон саг соо һэргэнгүй, ехэ хүндэ ... Иимэ ушарай болоод байха-...нэгэ Молотовой нэрэмжэтэ ...ой һаалиин үнеэдэй 2-дохи ...дэ суглаан боложо, һаалишад ... абаад, холын бэлшээридэ— ... гараха гэжэ шиидхэһэн юм.

...хозойнгоо центрһээ холо ой соо малаараа ошоод зуһахалаад бэрхэтэйшье байгаа. Тии... энэ жэлдэ һү ехээр һааха гэ-...шиидэһэн һаалишад бэр-...янүүдһээ сухарингүй, ма-... һайн ногоотой холын ...эринүүдтэ ябуулһан байна. ... һара соо хүбшэдэ байха зуу-...эдэнэр үнеэн бүриһөө дунда ...р 400-гаад литр һү һааһан ... юм. Тиихэдэ энэ үе соо кол-...гоо центр шадар зуһажа бай-...-дэхи фермынхид үнеэн бүри-...ойдоол 200-гаад литр һү һаадаг байгаа. Зунай һүниин богонидо һая һая үүр хираалжа байхадал үнеэд ойн талянуудай бэлшээринүүдтэ эдеэлжэ ябадаг һэн. Үдэртөө халуун боложо захалхалаар үхэрнүүдээ байрадань асаржа, һүүдэрлүүлээд, хорёогоо тойруулан, хэдэн газарта гал носоожо, унай табидаг байгаа.

Урзанда жэлдэ ган гасууртай байжа, колхоз үбһэ тэжээл дутамагаар бэлдэжэ абаһан юм. Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын үедэ хоёрдохи фермынхид үбһэ багатайбди гэжэ шалтаг барингүй, солоомо болон мэхиниэ горьтойгоор суглуулжа абаад, үнеэдтээ эдюулээ. Солоомые малда тэрэ зандань эдюулхэдэ хоол болосогүй байдагынь мэдээжэ. Юундэб гэхэдэ, солоомын газаахи хальһан хатуу байжа хото соонь хоол боложо үгэдэгүй байна бшуу. Хоол болосотой байхынь тулада хоёрдохи фермынхид солоомые извёсткын сайдамаар дэбтээгээд, малдаа эдюулдэг болобо. Иигэжэ уридшалан бэлдэгдэһэн солоомо малда дуратайгаар эдигдэдэг, шэмэнь ехээр дээшэлдэг байна.

Тиин үбэлэйшье сагта, зундаашье арга боломжонуудаа гүйсэдөөр хэрэглэһэнэй ашаар хоёрдохи фермынхид ажахын үнгэрэгшэ жэлые эрхим амжалтаар дүүргэбэ. Үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1504 литр һүн һаагдаа. Тиигэжэ урзанда жэлэйхидээ орходоо фермынхид үнеэн бүриһөө 315 литр ехэ һү һааһан байха юм. Харин тиихэдэ адли арга боломжотой байһан нэгэдэхи фермынхид тэдээндэ орходоо үнеэн бүриһөө аяар 425 литр һү багаар һаагаа. Хоёрдохи фермэдэ 1100 литрһээ доошо һү һааһан нэгэшье хүн байхагүй. Һая 18 хүрэжэ ябаһан залуу һаалишан Агрипина Сучкова даажа байһан үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1456 литр һү һаагаа.

Фермэдэ эрхим ажалаараа шалгаржа байдаг дүршэл ехэтэй һаалишад олон. Һаалишан Ульяна Афанасьева энэ фермэдэ 13-дахи жэлээ хүдэлжэ байна. Энэ һаалишан өөрынгөө мэргэжэл шадабариие саг үргэлжэ дээшэлүүлэн, һү һаалгаяа жэл бүри ехэдхэнэ. Жэшээлхэдэ, 1954 ондо даажа байһан үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 918 литр һү һааһан байгаа һаа, 1955 ондо — 1353 литр, 1956 ондо — 1864 литр һү һааба. Тиигэжэ нүхэр Афанасьева хоёр жэл соо үнеэдһээн хоёр дахин ехэ һү һаадаг болоһон байна. Һү һааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэйнь түлөө колхозой правлени түрүү һаалишанда ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон 4 центнер һү үгөө.

Энэ һаалишантай үсэд шангаар мүрысэһэн Александра Попова мүн лэ һайн амжалта туйлаһан байна. Нүхэр Попова ажалай нэмэлтэ түлбэридэ мүн лэ 4 центнер һү абаба.

Фермын һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ залуу һаалишан Груша Афанасьева түрүүлжэ гараа. Энэ һаалишан ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ хаража байһан үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1972 литр һү һааба. Тиигэжэ тэрэ урзанда жэлэйхидээ орходоо үнеэн бүриһөө 600 гаран литр һү ехээр һаагаа. Нүхэр Афанасьева аймагай эрхим һаалишадай нэгэн гэжэ тоологдохо ёһоороо тоологдоно. Груша Афанасьевагай хүдэлмэриин дүршэл тухай тобшо тэдыгээр хэлэхэдэ һонирхолтой. Үбэлжэлгын үедэ тэрэ үнеэдээ уянда байлган һааха, харууһалха зуураа, тус тустань тогтоогдомол нормоор тэжээлээ буйлуулан эдеэлүүлдэг юм. Үнеэдтээ тэжээлэй нормо табихадаа хэды шэнээн һү гарадагыень, ямар тэжээлдэ үлэмжэ дуратайень харалсадаг. Тиигээд үнеэнэйнгээ һүеэ нэмээхэ бүринь тэжээлэйнь нормые ехэдхэжэ байдаг заншалтай. Хаража байһан үнеэдэйнгээ абари зангые һайнаар мэдэдэг, мүн үнеэдыншье ээнтээ ээжэл болошонхой. Груша үнеэдээ һаахадаа зандаран, сохингүйгөөр, зөөлэхэнөөр хандадаг. Тиихэдэ, тэрэ үнеэдээ хойно хойноһоонь ээлжээгээр һаадаг юм. Үнеэдые урда хойно оруулжа байжа һаахые Груша ехээр буруушаадаг. Юуб гэхэдэ, үнеэд өөр өөрынгөө ээлжээндэ, гуримшаһан сагтаа һаалгаад байхадаа, һүеэ һайнаар үгэдэг байна бшуу.

Фермын бусад һаалишад мүн лэ иимэрхүүгээр ажалладаг байна.

Һаалишадтаа, тэрэ тоодо түрүүлжэ ябаа хоёрдохи фермынгээ һаалишадта ажалай болон ажаһуудалай зохид һайн арга боломжо бии болгохын түлөө колхозой правлени ехэхэн оролдолго гаргана. Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин 39 жэлэй ойн һайндэрэй урда тээ фермын һаалишадай байха уужам сэбэр хамтын байра баригдажа дүүрээ. Хамтын байра зосоо газаагүй гоёор шэмэглэгдэнхэй. Хамтын байрын нэгэ таһалгада эдеэ шанаха кухни түхеэрэгдэнхэй. Байрын гол залһаа зүүн тээшээ ороходо — улаан булан. Тэндээ һаалишад сүлөөтэй сагаа сэнгэлиг хүхюунээр үнгэргэдэг юм.

Иимэ һайнаар түхеэрэгдэһэн хамтын байратай болоходоо һаалишад клубта наадахын тула 5 километрын газарта байдаг колхозой центртэ үдэр бүри ябажа байхаяа болибо. Улаан булан соонь радио, шатар, дам, хүгжэмэй инструментнүүд, уран һайханай номууд болон журналнууд, шэнэ газетэнүүд хододоо байдаг.

— Иимээр хүдэлжэ байдаг хүнүүдтэ юушье гамнаһанай хэрэггүй, ажаһуудалай болон культурна эрилтэнүүдыень хүсэд дүүрэнээр хангаха ёһотойбди, — гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд зүбөөр хэлэдэг.

Октябрь һара соо олонхи һаалишад даажа байһан үнеэн бүриһөө дунда зэргээр зуу холо гаран литр һү һаагаа. Үнеэд шэмэтэ тэжээл болон талха тарянай үлэгдэл эдижэ захалхадаа һү гарасаяа үдэр ерэхэ бүри дээшэлүүлжэ байна. Нооһо, һү, үндэгэ гүрэндэ тушааха түсэбөө болзорһоо урид, үлүүлэн дүүргэһэнэймнай түлөө манай республикын ажалшадые партиин Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын амаршалһаниие эндэхи һаалишад тон ехэ баяр баясхалантайгаар угтаба. Тиигээд энэ амаршалгын харюуда ажахын гараад байгааша жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1750 литрһээ бага бэшэ һү һааха гэһэн зорилго һаалишад урдаа табиба.

Эмхидхэлэй дүршэл шадабари ехэтэй Степан Афанасьевич Афанасьев фермые хүтэлбэрилдэг. Нүхэр Афанасьев һаалишадайнгаа ажал хүдэлмэриие шадамараар эмхидхэнэ, һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Абаһан уялгаяа дүүргэхынь тулада нүхэр Афанасьев һаалишадтаа шанга эрилтэ табижа байдаг юм. Фермые даагша һаалиингаа гүүртэнүүдтэ тоо бүридхэлэй хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэнэ. Энээнэй ашаар һаалишад хэды шэнээн һү һааһанаа, хэды ажалта үдэр олоһоноо, ямар үнеэнэйнгээ хэды шэнээн һү үгэжэ байһаниие хуу мэдээд байдаг болонхой. Фермэдэ тоо бүридхэлые Екатерина Малых гэдэг табижа байдаг юм.

Һүүлэй үедэ фермын түрүү һаалишад дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялгануудые абажа байна. Жэшээлхэдэ, нүхэд Ульяна Афанасьева, Полина Хромых, Груша Борисова болон үшөө хэдэн һаалишад энэ жэлдэ даажа байһан үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2 мянган литр һү һааха уялга абаба. Тиихэдэ һаалишан Агрипина Абакумовна Афанасьева үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2500 литр һү һааха уялга абанхай.

Иигэжэ Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи фермынхид арга боломжонуудаа дүүрэнээр хэрэглэн мүрысөөгөө дэлгэрүүлжэ, хүдэлмэридөө эрхим амжалта туйлажа байна.

П. КУЛАКОВСКИЙ, Ехэ-Куналейн МТС-эй главна зоотехник.

Манай республикын һонин

МТС-эй барилганууд

Энэ жэлдэ Ехэ-Куналейн МТС-эй территори дээрэ шэнэ барилганууд ехэ олоор баригдажа байнхай. Барилгануудые МТС-эй механизаторнууд эрхилнэ. Мүнөө эдэнэрэй хүсөөр хоёр һайн байратай нэгэ гэр хирпиисээр баригдаа, мориной байра, худаг болон бусад барилганууд баригдана. Мүн тиихэдэ хоёр байратай хоёр ехэ гэр баригдажа байнхай. Эдэнэй нэгэниинь хирпиисээр, нүгөөдэнь модоор баригдажа эхилэнхэй. Тэрэшэлэн МТС-эй конторо клубтайгаар мүн лэ баригдажа байна. Клубынь 200 хүнэй һууритай юм. Эдэ барилганууд дээрэ уран дархан П. Е. Кушнарев, модошо дархан С. Петров, Е. Колесников, А. Рымарев, Д. Эрдынеев, шулуушан А. Петров, С. Филатов, В. Величко болон бусад үдэр бүриингөө даалгабарииe үлүүлэн дүүргэнэ.

МТС-эй дирекци, партийна организаци барилгануудаа һайн хирпиисээр хангахын зорилгоор хирпиисын завод бариһан юм. Энэнь байгша ондо 160 мянган хэһэг хирпиисэ үгөө. Энээнһээ гадна 700 кубометр барилгын модон, 500 кубометр шулуун бэлэдхэгдэһэн байха юм.

МТС-эй барилгашад 1957 ондо хоёр шэнэ гэр, МТС-эйнгээ конторо, шэнэ магазинай барилга дүүргэжэ, ашаглалгада үгэхэбди гэжэ уялга абаад, тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байна.

М. Рыжаков.

АВАНС ХУБААБА

Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо аванс хубаагдаба. Колхозниггуудай октябрь соо олоһон ажалта үдэртэнь 25 мянган түхэриг аванс хубаагдаба. Гурбадахи комплексно бригадын модошо дархан Самбу Ванжилов 135 түхэриг, адуу харууһалагша Доржи Гармаев 202 түхэриг, мал адуулагша Самбу Занданов 154 түхэриг абаба. Хоёрдохи комплексно бригадын модошо дархашуул А. С. Мостовской 160 түхэриг, И. О. Казаков 109 түхэриг абаа. Мүн малые бэлшээжэ таргалуулдаг гүүртын адуулагша С. И. Урусов мал һайнаар таргалуулжа, олон ажалта үдэр олоһон байгаа. Тэрээндээ 288 түхэригэй аванс абаба.

П. Цыдыпылов.

Түсэбһөө гадуур 68 мянган түхэригэй продукци

Улан-Удын Центральна авторемонтно мастерскойн хүдэлмэришэд жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлбэ. Тиин энэ мастерскойн хүдэлмэришэд абаһан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор октябрь һарада дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 68 мянган түхэригэй продукци үгэбэ.

Энэ мүрысөөндэ слесарьнүүд Н. М. Истомин, В. И. Брюков, токарь Г. М. Рубцов, түмэршэ дархан А. П. Брянский гэгшэд 10 һарын турша соо тус тустаа хоёр жэлэй түсэб дүүргэнхэй. Тэрэшэлэн 12 уралан наринжуулгын дурадхалнуудые ажалдаа үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэй ашаар 15 мянга шахуу түхэригэй алмалта хээ.

М. Васильев.

ШАТАР

Пионернүүдэй байшангай хорин жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан шатарай турнир тэндэ һаяхан үнгэрэгдэбэ. Энэ турнирта шатарай кружогуудай үнинэй гэшүүд: зооветинститудай багша Сампилов, мүн тус институдай студентнүүд Мункоев, Пуртов гэгшэд, эдиршүүлһээ: Мадаев, Власов, Шадрин, тэрэшэлэн айлшад Мамилов, Малков болон бусад хабаадалсаһан байна.

Үнгэрэгдэһэн 78 партинууд 2 час 30 минута соо дүүрэжэ, Пионернүүдэй байшангай шатарай кружогые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Игумнов 10 1/2 очко абажа, түрүү һуури эзэлбэ. Нүхэр Сампилов — 10, эдир шатаршан Шадрин 9 1/2 очкотой болоһон байна.

***

Шатараар облпрофсоведэй кубок абахын түлөө заншалта мүрысөөн эхилбэ. Энэ мүрысөөндэ 20 гарэн шатаршадай командануүд уулзаха юм. Үнгэрэгдэһэн мүрысөөндэ илагдаһан команда удаадахи уулзалгада хабаадаха эрхэгүй болоно.

Мүрысөөнэй гуримай ёһоор, түрүүшын гурбан уулзалганууд һаяхан үнгэрэгдэбэ. Энэ уулзалгада Галуута-Нуурай нүүрһэшэд хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай түлөөлэгшэдтэ шүүгдээ. Тэрэшэлэн паровозо-вагонно заводойхид машина бүтээлгынхидые илаһан байна. Мүн тэрэшэлэн ПВЗ-гэй хоёрдохи командынхид 2:3 гэһэн тоотойгоор Улан-Удын түмэр замай узелай станциин командада илагдаа.

Тиигэжэ ПВЗ-гэй нэгэдэхи, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай шатаршад хахад финальна турнирта уулзаха эрхэ олобо.

М. Алексеев.

Доржи Банзаровай скульптура

Улан-Удын судно-заһабарилгын завод бурядай түрүүшын эрдэмтэ Доржи Банзаровай скульптурые шэрэмээр шудхажа һаяхан дүүргэбэ. Тэрэнэй эскизые БМАССР-эй габьяата уранзурааша Александр Иванович Тимин зураһан байна.

Скульптура шудхалгада судно-заһабарилгын эрхим мастернууд, шэрэм шудхагшад С. В. Найданов, М. П. Рубцов, И. П. Понкратов ба бусад хабаадалсаһан юм. Мүнөө энэ скульптура сэбэрлэгдэжэ, мүлигдэжэ байна. Мүн тэрэниие табиха һуури бүтээгдэжэ байнхай.

Һаяар энэ скульптура Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институдай дэргэдэ табигдаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Александр Иванович Тимин Доржи Банзаровай шэрэмээр шудхагдаһан скульптурын дэргэдэ ажаллажа байна.

Д. Балданов.

ВТО-гэй Бурят-Монголдохи отделениин конференци

Бурят-Монголой гүрэнэй драмын театрта Бүхэроссийска театральна обществын (ВТО-гэй) Бурят-Монголдохи отделениин гэшүүдэй ээлжээтэ конференци һаяхан болобо.

Гүрэнэй ород драмын театрын директор нүхэр Иофин ВТО-гэй Бурят-Монголдохи отделениин правлениин 2 жэл 7 һара соо хэһэн хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл хээ.

Тус элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ конференциинхид эдэбхитэйгээр хабаадаа. Ород драмын театрын артистнар Фёдоров, Венская, оперно театрын директор нүхэр Бельгаев, главна дирижёр нүхэр Маймескул, Бурят-Монголой драмтеатрын главна режиссёр нүхэр Шагжин, артист Ильин гэгшэд ВТО-гэй Бурят-Монголдохи отделениин ажал хүдэлмэри, илангаяа горьтой дутагдалнууд тухайда баримтануудые дурдан байжа хэлэбэ. Мүн БМАССР-эй культурын министрын орлогшо нүхэр Зугеев, ВТО-гэй правлениин түлөөлэгшэ нүхэр Ковалевская болон бусад республикын театрнуудай хүдэлмэриие, артистнуудай мэргэжэл шадабариие улам һайжаруулха аргануүд тухай тогтон хэлээ.

ВТО-гэй Бурят-Монголдохи отделениин правлени шэнээр һунгагдаба.

Египедэй правительствын заседани

КАИР, ноябриин 12. (ТАСС). Республикын президент Гамаль Абдель Насерай хүтэлбэри доро Египедэй министрнүүдэй соведэй заседани үсэгэлдэр үдэшэлэн болоо. Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор гадаадын хэрэгүүдэй министр Махмуд Фавзи түрүүтэй Египедэй делегациие ноябриин 15-да ООН-эй Генеральна Ассамблейн сессидэ ябуулха гэжэ министрнүүдэй совет шиидхэбэ.

ООН-эй зүгһөө Палестинэдэ байдаг ажаглагшадай штабай начальник генерал Бэрнс Каирта ерэхэнь гэжэ заседаниин һүүлээр Фавзи мэдээсэбэ.

Индиин, Индонезиин, Бирмын ба Цейлоной премьер-министрнүүдэй зүблөөн нээгдэбэ

ДЕЛИ, ноябриин 12. (ТАСС). Мүнөөдэр Делидэ Индиин, Бирмын, Цейлоной ба Индонезиин премьер-министрнүүдэй зүблөөн эхилбэ. Премьер-министрнүүд уласхоорондын байдалые ба тэрэ тоодо Баруун Азидахи байдалые хэлсээ гэжэ тэндэ хэблэгдэһэн тобшо коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Индиин национальна конгресс партиин комитедэй сесси дүүрэбэ

ДЕЛИ, ноябриин 12. (ТАСС). Үсэгэлдэр Калькуттда индийскэ национальна конгресс партиин бүхэиндийскэ комитедэй сесси хүдэлмэрээ дүүргэбэ. Сесси хадаа партиин экономическа программые баталан абаа. Энэ программын ёһоор хоёрдохи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада үйлэдбэриие үргэдхэхэ хэмжээнүүд хараалагдаһан байна.

Египедэй арад зондо Саудовско Аравиин туһаламжа

КАИР, ноябриин 11. (ТАСС). Мекки радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор Саудовско Аравиин король Египедэй Улаан хахад һара гэжэ обществодо 2 миллион доллар туһаламжа болгон эльгээбэ.

Порт-Саидай арад зондо туһаламжа

КАИР, ноябриин 12. (ТАСС). Порт-Саидай 10 мянга гаран тэрьедэгшэд Декали провинциин Дамьетте болон бусад городуудта байна. Египедэй социальна хэрэгүүдэй министерство болон Улаан хахад һара гэжэ общество эдэ хүн зониие эдеэ хоолоор болон хубсаһа хунараар хангахын тулада яаралтай хэмжээнүүдые абажа байна.

Порт-Саидай больницануудта элдэб түхеэрэлтэнүүд ба эм асарагдана.

Японско парламентын онсо сесси эхилбэ

ТОКИО, ноябриин 12. (ТАСС). Киодо Цусин агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор мүнөөдэр японско парламентын 25-дахи онсо сесси эхилбэ. Сессиин хэлсэхэ шухала асуудалнуудайнь нэгэн хадаа Япони Советскэ Союз хоёрой хоорондохи хани харилсаае заһаруулха тушаа СССР болон Япониин хамтын декларациие эсэслэн батална асуудал болоно.

Венгриин правительствын хандалгада харю[у]

СОФИ, ноябриин 11. (ТАСС). Болгариин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй мэдээсэлые газетэнүүд толилоо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Венгриин хүдэлмэришэн-таряашанай революционно правительствын хандалгада харюусан, Венгриин ахадүү арадта манай арадай талархалгын халуун мэдэрэлые элишэлэн, Венгриин ажалшадта ахадүүгэй туһаламжа болгон түлөөһэгүйгөөр: 1.000 тонно сахар, 700 тонно рис, 1000 тонно фасоль, 100 тонно бисквит, 5 мянган тонно цемент, 2 мянган кубометр модон блогу[уд] ... мянган кубометр хабтагай, 3[0] ... ган кубометр түлеэ, 26 мянган ... нүүрһэ, 3 мянган тонно нефть ... ридэ түргэнөөр эльгээхэ гэжэ [Бол]гариин Арадай Республикын П[равительство] шиидхээ.

Эм, промышленна ба эдеэ ... зүйлнүүдээр Венгриин ажа[лшадта] саашанхи туһаламжа үзүүл[хын ту]лада Болгариин Улаан Хэрэ[эһэй] Центральна Соведэй дэргэдэ ... риин ахадүү арадта туһа[ламжа] үзүүлхэ фонд» эмхидхэгдээ.

Будапештдэ амгалан ажал һэргээгдэжэ б[айна]

БУДАПЕШТ, ноябриин 12. (ТАСС). Ажал хүдэлмэрээ эхилхэ гэһэн правительствын уряада харюу болгон Будапештын арад зон зохёон байгуулхы, амгалан ажалдаа бусажа байна. Городто үшөөл трамвай, троллейбус, метро гэхэ мэтэ хүдэлнэгүй, зүгөөр автобусууд олохон маршрудаар ябадаг болоо. Фабрика болон заводуудай хүдэлмэришэдэй соведүүд болон дирекци хүдэлмэришэдые өөһэдынгөө транспортаар предприятидань асарна.

Мүнөөдэр Будапештын промышленна гигант болохо—Чепельскэ металлургическа комбинат хүдэлжэ эхилбэ. Мүн Обудска судно-барилгын, автомобильна заводуудай болон бусад томохон предприятинуудай хүдэлмэришэд цехүүдтэ бусажа байна. Гэбэшье, заводуудай зарим участогуудта үйлэдбэри[е э]хилхэ талаар элдэб бэрхэшээл тохёолдоно.

Будапештын үйлсэнүүд бол[он тал]майнууд эмхи гуримтай бол[оо] байна. Контрреволюционно ... нууд городой ажахыда ехэхэ ... дол үзүүлээ. Мүнөө болотор ... цын олохон районуудта ... тэрэл, газ үгы байһаар. Водо... хүдэлнэгүй. Городой ажахые ... гээн бодхоохо талаар хэмж[ээнүүд] абтажа байна. Мүнөө эдеэ ... бүхы магазинууд хүдэлнэ.

Венгриин таряашад Буда[пештдэ] элдэб эдеэ хоолой зүйлнүүдые эльгээнэ. Бач-Кишкун, Бекеш, ... ду-Бихар болон бусад обла[стнуу]дай олохон тосхонуудһаа овоо... лон хартаабха столицада эль[гээ]нэ.

ВЕНГРИДЭХИ БАЙДАЛ

БУДАПЕШТ, ноябриин 12. (ТАСС). Контрреволюциин үүдхэһэн зэбсэгтэ восстаниин эсэстэ Венгриин столица гурбан недели шахуу хүндэ хүшэр байдалда байгаа. Мүнөө хэдэн арбаад мянган хүдэлмэришэд, албахаагшад, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд өөһэдынгөө хүдэлмэридэ бусажа байна. Мүн олохон промышленна предприятинууд болон эмхи зургаанууд хүдэлмэрээ эхилжэ байна.

Үшөөл хүшэршэг байһан Будапештдэхи байдалые һайжаруулхын тулада арадай засагай органууд бүхы хүсөөрөө оролдоно. Барилгын болон һэргээн бодхоолгын хүдэлмэринүүдые городууд, хүдөө нютагуудта эрхилхын тулада Будапештдэ һэргээн бодхоолгын ба барилгын правительственна комиссариат бии болгогдоо. Хүдэлмэришэн-таряашанай революционно правительствын захиралтаар энэ үдэрһөө барилга дээрэ ажалладаг хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһэ нилээд ехэ болгогдоо. Мүнөө үйлсэнүүд болон талмайнууд сэбэрлэгдэжэ байна. Һандархаяа байһан гэрнүүд заһагдана, магазинууд, эмхи зургаануудай шэл сонхонь хэгдэнэ. Тэһэрээгүй ми[лли]ната болон бусад зүйлнүүдһэ[э] дой үйлсэнүүд оэбэрлэгдэнэ, ... вайн ябаха харгы заһабарил[агдажа] байна.

Будапештын арад зониие эде[э хоо]лой зүйлнүүдээр хангалта һайн ... Венгриин хүдөө нютагуудһаа ... мүн хилын саанаһаашье, тэрэ ... Советскэ Союзһаа мяха болон ... продуктнууд ехээр абтана.

Ороной бусад газар нютаг... шье ажабайдалынь заһаржа... римшуулагдажа байна. Ногра[д об]ластьдо промышленна предп[риятин]нуудай 60 процентнь хүдэл[нэ] ... лоо. Сабольч областьдо предп[риятин]нуудай 90 процентнь, бүхы хү[дэлмэ]ришэдэй мүн 90 процентнь ... Бач-Кишкун областиин фабри[ка за]водууд тэрэшэлэн хүдэлмэрээ ... бэ. Баранья, Бач-Кишкун обл[астиин] олохон районуудта һургуулиин ... пятяа эхилбэ. Орон дотор ... тарилга болон бусадшье хүдөө ... хын хүдэлмэри ябуулагдажа ...

Израилиин сэрэгүүд Сириин хилые эбдэбэ

ДАМАСК, ноябриин 12. (ТАСС). Үсэгэлдэр һүни Израилиин сэрэгүүдэй томохон подразделени Сириин хилые дабаад, сирийскэ сэрэгэй частьнуудтай тулалдаба гэжэ Сириин сэрэгэй командованиин түлөөлэгшэ мэдээсэбэ. Сириин сэ[рэгүүд] тэдэниие шанга буудалгаар у... Израилиин подразделени гэ... бусаха баатай болобо. Энэ ... даан 15 минута үргэлжэлөө.

Египедэй арад зониие бомбодолгодо НАТО-гэй самолёдууд хабаадалсаба

КАИР, ноябриин 11. (ТАСС). «Аль-Ахбар» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор Порт-Саидые хамгаалагшадай буудажа унагааһан английска самолёдуудай дунда НАТО-гэй ... тэ хүсэнүүдэй хоёр самолёт ... гэжэ Египедэй засаг элирүүлбэ.

КИНО

ДҮШЭН НЭГЭДЭХИ

Хүнэй нангин уялга инаг дуран хоёрой хоорондохи тэмсэл, зүрилдөөн үни сагһаа хойшо элдэб уран зохёолнууд соо харуулагдадаг.

«Дүшэн нэгэдэхи» гэһэн Б. Лавреневой рассказаар зохёожо табигдаһан уранһайханай шэнэ фильм дээрэ хэлэгдэһэн темэдэ зорюулагданхай. Гэбэшье, «хуушарһан» энэ темэ эндэ тон ондоогоор, онсо илгаатайгаар тайлбарилагдана. Хоёр ондоо ангиин түлөөлэгшэдэй хоорондохи инаг дуран революциин дүлэтэ үе соогуур харуулагдана.

...Командир Евсюковой хүтэлбэри доро 20-ёод улаан сэрэгэйхид сагаантанай мүрдэлгэһөө тэрьедэжэ, Каспиин далайн эрье шадарай элһэтэ сүл губяар дабшана. Эдихэ хоол, ууха ундагүйгөөр, элһэн губяар умбажа эсэшэһэн отрядайхид зоригоо хухарангүй урагшаал дабхин гэшхэлнэ. Теэд хэдышье урагшаа ябаа хадань, мүнөөхил аб адлиханууд, барагдашагүй элһэн, добуунууд хойно хойноһоо гаража л байба....

Нэгэтэ үглөөгүүр улаан сэрэгэйхид тушаан боложо сагаан хасагуудай каравантай уулзашаба. Удангүйгээр сагаантан улаантан хоёрой хоорондо буудалдаан болоод, отряд соохи орой ганса хан басаган, снайпер Марютка зүрхэ зоригоороо онсо илгаран, дайсанай талын хоёр хүниие буудажа унагаажархина. Марютка залууханшье һаа, олон дайн байлдаанда хабаадажа, сэрэгэй дүршэлтэй болоһон, энээнһээ түрүүн 38 дайсадые буудажа үгы хэһэн байгаа юм.

Хасагуудай дунда гэнтэ офицерэй погон харагдаба. Марютка тэрээн тээшэ шагаатаад буудажархина. Теэд яаба гээшэб! Дүшэн нэгэдэхи болохо хүниинь амиды үлэнэ—Марютка юундэшьеб онобогүй.

Амиды үлэһэн, гвардиин офицер Говоруха-Отрок гэгшые улаан сэрэгэйхид плендэ абана. Тэрэнь генерал Деникиндэ эльгээгдэһэн Колчагай түлөөлэгшэ байба. Энэ офицерые Улаан Армиин штабта абаашажа тушааха гэжэ командир Евсюков шиидхэнэ.

Тус фильмые зохёон табигшад революционно тэмсэлэй шанга үеые эли тодоор ба этигэмээр, элдэб үлүү нэмэлтэ, гоёлтогүйгөөр, сэдьхэл хүдэлгэмэ удхатайгаар, зүбөөр харуулжа шадаа.

Плендэ абтаһан офицерые туүһан улаан сэрэгшэд Кара-Кумай элһэн губи соогуур саашаа дабхина. Тэдэнэр Арал далайн эрье тээшэ ошохо зорилго табиһан байгаа. Тэдэнэй таталан гараха замынь айхабтар холо, тон бэрхэшээлтэй, хүшэр хүндэ байба. Эдеэ хоолгүйдэжэ, дааража хүрэжэ, эсэжэ сусажа наһа бараһан нүхэдөө элһэн соо хүдөөлүүлээд, үлэһэн арбаад нүхэдынь һүүлшынгээ хүсэ гарган, урагшаал дабшана.

...Одоошье далай харагдаба! Эсэһэн, тулиһан хүнүүд казах айлда орожо садатараа эдеэлэн, амарна. Казах арадай тоё һайхан дуунуудые шагнана.

Плендэ абтаһан офицерые тон түргөөр Улаан Армиин штабта хүргэхын тула тэрэниие эгээн богони харгытаар—Арал далайгаар абаашаха гэжэ отрядайхид шиидэбэ. Командир Евсюков тэрэ офицерые штабта абаашахыень Марюткада даалгана.

Теэд, Арал далай дээрэ ябатарнь һалхи шуурган болоод, уһан далай оёорһоо бурьялан бусалжа, Марюткын онгосые бута татажархина. Марютка хинамжа доро ябаһан офицертээ бүтэн үлөөд, хүн зоной һуудаггүй ольторог дээрэ гарана.

Хүн зонһоо таһаранги, хүндэ байдалда ороод, Марютка офицер хоёр бэе бэеэ һайн танижа, үгээ ойлголсодог болобо. Элһэн губи соогуур ябахадаа офицерэй гаргаһан сухаришагүй зориг, хүсэ шадал, һайхан дүрэнь Марюткын зүрхые шанга шантаар сохилуулна. Тиигэжэ тэрэ хоёрой хоорондо түрүүшын инаг дуран түрэнэ. Гэбэшье, тэрэ хоёр ондо ондоо ангинуудай хүнүүд байгаа. Мүн тэдэ ангинуудай хоорондо шанга тэмсэл боложо байһаниинь элитэ. Тиимэһээ тэрэ хоёрой политическэ үзэлынь эбсэшэгүй байба. Марютка бага наһанһаа Астрахань городой загаһа баридаг олзоборилгодо ажаллажа, хүдэлмэришэн ангиин хүндэ хүшэр байдалые хараһан, үзэһэн байна. Тиимэһээ баяшуулай тала баригша офицерэй үзэл суртал Марюткын сурталтай таарахагүй, гал уһан хоёр мэтэ харша байгаа бшуу. Энэ шалтагаанһаа офицер Марютка хоёрой инаг дуран хэзээдэшье амгаланаар үргэлжэлхэ аргагүй: тэдэнэр ходо арсалдадаг, хэрэлдэдэг байба.

Кавказда дача абажа, тэндэ амгалан тайбанаар ажаһууя гээд офицерынь Марюткые урина. Тиихэдэнь Марютка революциин илалтын түлөө эрид шууд тэмсэхэ зорилготой байһанаа мэдүүлнэ.

...Тэрэ үедэнь шэнэ ажабайдалай түлөө тэмсэл үргэлжэлһөөр байна. Нюуса, шухала мэдээсэл абажа гараһан офицерээ сагаантан ехээр бэдэржэ ороно. Нэгэтэ далайн эрьедэ зугаалжа байһан офицер Марютка хоёр онгосын ябахые хараба. Тэрэнь загаһашадай онгосо бэшэ, харин офицер Говоруха-Отрок гэгшые бэдэржэ ябаһан сагаантанай онгосо байшюо.

«Манайхид лэ!»—гэжэ хашхараад, тэрэ онгосо тээшэ мүнөөхи офицерынь гүйшэбэ. Тиихэдэнь энэмни хүдэлмэришэн ангиин дайсан зандаа үлөө хаям гэжэ Марюткын ухаанда тэрэ дары ороодхино. Марютка буугаа абажа шагаана... Утаанай замхаһан хойно харахадань, офицер Говоруха-Отрок далайн эрьедэ алдалан унашанхай, долгиндо сохюулжа хэбтэбэ. Энэнь Марюткын мэргэн тобшотой дайралдаһан дүшэн нэгэдэхи дайсан байгаа.

Марютка боложо наадаһан залуухан артистка Изольда Извецкая эдир героиниин образые шадамараар харуулаа. Залуухан басаганай сэдьхэлдэ түрүүшын инаг дуранай түрэһые, революционно армиин солдадай нангин уялга бэелүүлэн, инагаа буудажа алаһыень харуулхадаа, И. Извецкая үнэншэмэ бэрхээр наадана.

Урин, зулгы зантай залуу хүнэй тон орёо образые мэдээжэ со[ветскэ] фильмнүүдтэ («Овод», «Ме[хани]нец») гол рольнуудые наада[һан] ... лигтэй артист О. Стриженов шадамараар харуулаа. Ажаб[айдал] тухайда хэды гүнзэгыгөөр бо[долшье] һаа, баян уг гарбалтай, ба[яшуу]лай түлөөлэгшэ байһан ша[лтаг]нуудһаа офицер Говоруха-Отрок гэгшын үнэн зам олоогүйнь о... той.

Николай Крюковой зохёоһо[н хү]жэм иратуу һайхан байна. Ф[ильмын] хүгжэм экран дээрэ боложо ... ушарнуудые эли тодоор та[йлбари]лан дэмжэнэ.

Үнгэ гоёолтын талааршье ... ехэ һайнаар буулгагдаа. Ил... губи талын шара боробтор ... далайн үнгэ, үдэшэ үглөөнэй, ... саг нюдэ баясуулмаар харуу[лагда]на.

Мүн кинорежиссер Г. Ч[ухрай] олон шэнэ арганууд оложо ... лэһэн байна.

Зүгөөр, улаан сэрэгэйхидэй ... айлда ерээд байха үетэй да... дуулан казахуудые дэншье һа... мэ ойлгодоггүй хүнүүд шэнг[ээр ха]руулна. Хоёр казах басагад ... абтаһан офицерэй погон ... оруулаад, ехэтэ гоёшоон бу... жа байһаар харуулагдана.

Бүхы дээрээ «Дүшэн нэгэ[дэхи]» гэжэ уранһайханай үнгэтэ ... гражданска дайнай үеые зур... дэлгэмэ үнэн зүбөөр хару[улна]. Энэнь советскэ киноискусствын ... жээтэ амжалта болоно.

Г. СТАРИКО[В].

Редакторай ор[логшо] О. ГОМБОЕ[В].

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. Ленина. 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37 отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47 59 пропаганды и переводов — 3..., культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16

Н—00914. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 6393.